

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izjema vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001-4005.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

per la pubblicità di provenienza italiana ue Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Duce in Hitler sta se sestala na vzhodnem bojišču

Stiridnevni sestanek Duceja in Hitlerja je obravnaval vprašanja nadaljnje razvoja vojne

Duce pregledal italijanske oddelke na vzhodni fronti

Uradno sporočilo o sestanku Duce-Hitler

Novi red mora izločiti vzroke vojne v Evropi

Rim, 30. avgusta. s. Duce in Hitler sta se sešla v Hitlerjevem glavnem stanu med 25. in 29. avgustom. V pogovorih 25., 26. in 27. avgusta v Hitlerjevem glavnem stanu na severnem in vzhodnem bojišču, so bila podrobno preučena vsa vprašanja vojaškega in političnega značaja, ki se nanašajo na razvoj vojne in na njeno trajanje. Posvetovanje o teh vprašanjih je bilo navdihajeno po tesnem tovarištvu in po skupnosti usodi, ki označuje odnose med obema silama Osi. Značilni razgovori so dajali neuklonljivo voljo obeh narodov in njihovih voditeljev, da nadaljujeta vojno prav do zmage.

Novi evropski red, ki bo vzbrlzel iz te zmage, bo moral v najvišji možni meri izločiti vzroke, ki so v preteklosti bili izvir za evropske vojne. Uničenje boljševiške nevarnosti na eni strani ter bogataškega izkoriščanja na drugi strani, bo dovoljevalo mirno, skladno in plodno sodelovanje v politiki, gospodarstvu in kulturi med vsemi narodi evropske celine.

Med tem obiskom sta se Duce in Hitler podala v važne kraje na vzhodnem bojišču. Pri tej priliki sta pregledala tudi eno izmed italijanskih divizij, ki so zaposlene v boju proti boljševikom.

Na južnem bojišču je Duceja in Hitlerja pozdravil maršal von Rundstedt. Obiskala sta tudi glavni stan maršala Goeringa in vrhovnega poveljnika nemške vojske maršala Brauchitscha.

V Ducejevem spremstvu je bil načelnik vrhovnega generalnega štaba Cavallero s generaloma Marra-om in Gandinom ter s skupino častnikov iz vrhovnega poveljstva, dalje načelnik kabineta Antuso kot zastopnik zunanje ministrstva grofa Ciana, ki je trenutno nerazpoložen ter berlinski poslanik Alfieri.

Vrste vojaških in političnih pogovorov med Ducejevim bivanjem v Hitlerjevem glavnem stanu, so se z nemške strani udeleževali tudi načelnik vrhovnega poveljstva oboroženih sil maršal Keitel s generalom von Rintelenom, zunanji minister von Ribbentrop ter nemški poslanik v Rimu von Mackensen.

Potek sestanka

Ducejev vlak, 30. avgusta, s. Na meji sta Duceja in Hitlerjevemu imenu pozdravila opolnomočeni minister Schmidt in knez Albreht Uraški iz nemškega zunanje ministrstva ter poslanik Alfieri in italijanski vojaški odposlanec general Marra.

Ducejeva pot v Nemčiji ni bila naznanjena, toda častna straža, ki je bila razpostavljena ob progi po vseh nemških pokrajinah, koder je vozil italijanski poseben vlak, je vzbudila pozornost ljudstva, ki se je po vseh velikih in malih postajah zbiralo v ogromnih množicah ter se klanjalo Duceju z dvignjenimi rokami na stotine kilometrov daleč. Duce je odgovarjal skozi okno.

Hitler je Mussolinija sprejel na pol poti. Z njim so bili načelnik generalnega štaba maršal

Keitel, zunanji minister Ribbentrop, načelnik tiskovnega urada Dietrich, vodja strankarske pisarne Bromann ter visoki nemški častniki in diplomati.

Mussolini je nosil vojno uniformo prvega maršala Imperija, ki je po rimsko in prisrčno pozdravil Hitlerja, ki je nosil sivozelena uniformo. Z vojaškim avtomobilom sta se nato odpeljala naprej, kjer je uredil svoj glavni stan Hitler. Potem so se začeli razgovori Mussolinija s Hitlerjem med štirimi očmi in pa delno ob udeležbi najvišjih njihovih političnih in vojaških sodelavcev. Ti so se potem sešli še sami ter v podrobnostih preučili vsa vprašanja, ki zanimajo obe zavezniki državi v sedanjem trenutku in v bližnji bodočnosti.

Ni dovoljeno, pa tudi ne bi bilo mogoče ugotoviti kaj o vsebini pogovorov. Toda uradno poročilo zatrjuje, da je obsegu posvetov odgovarjala točna in daljnovidna ustvarjalna volja. Ni jih drugih državnikov na svetu, ki bi mogli med seboj govoriti s tako izbrano odkritosrčnostjo, z enakim zaupanjem. Ure in ure sta Duce in Hitler ostala sama, pretresla sta vse strani političnega in vojaškega položaja.

Hitler je spremljal Mussolinija obiskat tehnično organizacijo vrhovnega poveljstva nemške vojske. Vrhovni poveljnik maršal von Brauchitsch je pred ogromnimi zemljevidi Mussoliniju pojasnjeval položaj operacij na vzhodnem bojišču. Prišla so ravno poročila o novih mogočnih uspehih. Ob puščicah, ki so oznamovale sovjetske divizije, so bile napisane številke plena in ujetnikov, kar priča o njihovem uničenju.

Večer prvega dne so prebili pod velikim žotom. Duce in Hitler sta se pogovarjala z navzočimi častniki. Eni so pripovedovali o junških dejanjih, katerih so se udeležili, drugi so se spominjali bojev drugod. Zunaj je pa globoki molk noči trgal samo težki korak straž ter ropot motorja kakšnega oddaljenega sla. Duce in Hitler sta ob zori naslednjega dne začela z obiskom na severnem bojišču in z letali šla tudi v kraje, kamor je Hitler po uspehu svojih čet prišel prvi. Na povratku je Mussolini sam vodil mogočni Hitlerjev stroj. Isti dan sta s letalom pristala po raznih nemških poveljstvih in dobila podrobne podatke o dosedanjih uspehih in uspehih o vojni, v kateri se bje pet milijonov mož. Nato sta obiskala vrhovno poveljstvo maršala Goeringa. Ta se je Duceju, s katerim ga že dolga leta veže globoko prijateljstvo, prisrčno zahvalil za obisk in mu v besedi in sliki prikazal mogočne uspehe nemškega letalstva od začetka vojne. Mussolini je tudi sam videl sledove teh uspehov na uničenih sovjetskih letališčih. Goering je Duceju podaril album slik o obisku Bruna Mussolinija po atlantskih letalskih oporiščih.

S severnega bojišča se je potovanje nadaljevalo na južno bojišče. Povsod je prihajalo od istih dogodkov. Vojaški so se svobodno zbirali okoli obeh voditeljev, v svojih uniformah, ki so pričale o boju in naporih. Hitler je dal znamenje, da bi rad govoril z nekom, na tigar prsih se je bliščal železni križ. Predstavil ga je Duceju. Oba državnik sta zdaj bila bolj kakor kdajkoli prej vojak med vojaški. Obdajali so ju sobojevniki. Stotine in tisoči fotografskih aparatov so se sprožili, da bi

ohranili na plošči to srečanje z velikima tovarišema.

Med enim zadnjih obiskov na bojišču sta Duce in Hitler s spremstvom vred jedla menažo sredi vojaštva: juho in črn kruh.

Na južnem bojišču je Ducejeva in Hitlerjeva skupina potovala v spremstvu oklepnih avtomobilov ter protiletalskih baterij na avtomobilih. Tam je Duce prebil zadnji dan in srečal svoje vojaške. Na nekem križpotu, kjer so lesene tablice kazale slovanska imena ter vojaška navodila v nemščini, je Duceja pričakoval poveljnik italijanskega ekspedicijskega zbora in nekaj njegovih visokih častnikov. Poročal je Duceju o svojih silah v bližini. Stopil je na njegov voz in mu naglo poročal o dosedanjih operacijah, o veličastni morali in popolni uspešnosti italijanskih čet. Nekaj kilometrov dalje so italijanski oddelki dočela motorizirani korakali proti prvi bojni črti, kjer se že bijejo in napredujejo njihovi tovariši.

Mladi bronasti obraz, jasna lica, iz katerih izžareva moško zdravje. Vojaški in črne srajce strmiijo z očmi v Duceja, ki stoji na svojem vozu in zapovrstjo pozdravlja vse častnike, vojaške in miličnike. Ob Duceju odgovarja tudi Hitler na pozdrave. Ponosna slovesnost je v tem nemem pogovoru med Mussolinijem in med njegovimi ljudmi. Obratajo se proti njemu, kakor se vojak obrača k svojem poveljniku, to je z vdanostjo in zaupanjem. Tako pozdravljajo v poglavarju tudi svoje oddaljene rodbe, kakor da bi jih vse videli v Duceju, ki je prišel do skrajnih meja Evrope, kjer se oni bore.

Oddelki ekspedicijskega zbora gredo mimo tako veličastno in v tako popolnem redu, da so Hitler in visoki nemški častniki ob Duceju vidno pretreseni od občudovanja in simpatije.

Nato oba voditelja skupaj na mogočnem štirimotorniku še enkrat preletita stotine kilometrov. Tudi zdaj je nazajgrede Duce vodil letalo in vzbujal občudovanje nemških pilotov. Ob koncu poleta je skupina avtomobilov odpeljala Duceja in spremstvo k predsedniškemu vlaku. V petek zvečer se je začela pot v Italijo čez srednjo in jugozahodno Evropo. Od Duceja se je poslovil Hitler z ministrom Ribbentropom in maršalom Keitelom. Slovo med voditeljema je bilo zelo prisrčno in ob vsej poti je ljudstvo znova kazalo svoje simpatije za Mussolinija.

Ducejev brzojav Hitlerju

Rim, 30. avgusta. As. V trenutku, ko je prestopil mejo, vrnivši se v Italijo, je Duce poslal Hitlerju naslednji brzojav:

Eksc. Adolf Hitler, vodja in nemški kancler, Berlin.

Vodja! Skupno prebiti dnevi, ki sva jih preživela v vašem glavnem stanu in obiski na-

Živ odmev sestanka po vsem svetu

Sestanek je naglasil italijansko-nemško zavezništvo

Rim, 30. avg. As. Italijanski tisk podčrtava dalekosežnost sestanka na vzhodni fronti v političnem in vojaškem oziru. Milanski »Corriere della Sera« piše, da je program osi plodonosno in harmonično sodelovanje med vsemi celinskimi državami. Na bojni fronti ob strani čet, ki se bojujejo proti boljševizmu, sta Mussolini in Hitler sestavila politični in socialni program, ki ga hočeta realizirati. Evropa hoče živeti in ima pravico do življenja. Vojaštvo osi in zavezniki bodo izvršili zapuščano jim poslanstvo, ki bo zgotovilo dobo prave in plodnega mira.

»Gazzetta del Popolo« v Turinu piše, da je ta sestanek zopet enkrat potrdil zavezništvo in prisrčno prijateljstvo obeh voditeljev in obeh narodov. Turinski »Stampa« piše, da je najvažnejši sestanek obeh voditeljev, ker je bil med vojaški v prvih črtah. Duce in Hitler sta pregledala vse razvoje, do katerih lahko pride konflikt, ne da bi pustila kakšno morebitnost slučajnosti, ker sta sili osi trdno odločeni obdržati v svojih rokah vsako iniciativo za akcijo.

Nemški tisk podčrtuje pomen sestanka

Berlin, 30. avg. AS. Vsi nemški listi objavljajo z največjim poudarkom uradno sporočilo, ki je bilo večerj zvečer objavljeno iz Hitlerjevega glavnega stana o razgovorih z Mussolinijem in Hitlerjem. Obenem objavljajo tudi razne fotografije, na katerih se vidita Duce in Hitler, obkrožena z visokimi častniki svojih spremstev v razgovoru na prostem pod drevesi v kraju, kjer je glavni stan na fronti. Podroben popis sestanka in samo nekaj kratkih komentarjev je objavljanih v jutranjem tisku. Nemški tisk se omejuje predvsem na to, da z velikimi črkami in naslovi na vsej prvi strani navaja najvažnejše stavke iz drugega sporočila, med katerimi naj bi poudarja nepreklicni sklep obeh narodov osi in nj-

šim četam, ko so zaposlene v vojni proti boljševizmu, bodo ostali, kakor sem vam dejal, neizbrisni spomin v mojem duhu. Kakor sem ugotovil, se nad SSSR javlja vedno bolj nedvomno zgodovinska dalekosežnost naših revolucij, ki so rešile evropsko civilizacijo pred smrtno boljševiško pogubo. Vračam se v Italijo z nerazrušljivo vizijo, da bo veliko začeto delo z gotovostjo, ki je bolj kot kdaj prej absolutno dokončalo v svojem zmagovitem zaključku. Sprejmite mojo najživejšo zahvalo za prijateljstva polno gostoljubje, ki mi je bilo ponudeno pri vas in v sredini vrednih, neutrudljivih nemških oboroženih sil in sprejmite moje pri-srčne tovariške pozdrave. Mussolini.

Primera sestanka Duce-Hitler s sestankom Roosevelt-Churchill

Rim, 30. avgusta. AS. Duce in Hitler sta se sestala v vojnem območju in sta na severu in jugu obiskala fronte, živeč nekaj dni kot vojaka v sredi vojakov. Večkrat so med njih razgovori lahko slišali odmev topovskih strelcev in so bili prekinjeni s prihodom poročil od velikih enot, ki so zaposlene v bitki. Kontrast med tem sestankom dveh voditeljev Osu na bojni črti in sestankom Roosevelt-Churchill, ki je bil v dobro zavarovanem zalivu Atlantika pod varstvom raznih angleških in ameriških eskader, je preveč jasen in ga ni treba še ilustrirati. Oba voditelja svetovnega boja proti boljševizmu sta se sestala pod šotori na predstražni črti boja dveh revolucij. Uradno sporočilo ugotavlja vojaški in politični značaj sestanka. Oba velika tovariša v zgodovinski revoluciji sta pregledala vso sliko vojne in mira. Uradno poročilo pravi, da je bi ta pregled vojnega položaja zgosten v nepreklicni odločnosti obeh narodov in obeh voditeljev nadaljevati boj do skupne zmage. Oba voditelja pa se je pojavil pred očmi tudi pregled bodočega mira v Evropi, delovni in solidarni ter prosti tako komunističnih programov, kot plutokratskega izkoriščanja.

Namesto osmih točk en sam ideal: napredek sveta. Posebno veselo presenečenje pa je bilo za italijanske vojaške, ki se bojujejo na daljni ruski fronti, da so videli v svoji sredini Duceja, ki je komaj prestal družinsko izgubo, ki ga je zadela, vendar trdno odločen nadaljevati z borbo. Prisostvovanje Duceja obenem s Hitlerjem v sredi nemških črt in prisostnost Hitlerja z Ducejem sredi italijanskih vojakov, sta dejali bojevnikom obeh revolucij, da je jeklo italijansko nemškega zavezništva, prekajeno v ognju skupnih žrtve in skupnih bitk bolj močno in kompaktno kakor kdajkoli in kakor more biti kovina, ki vzdržuje s svojo spojitvijo teže vse moderne zgodovine.

hovich poglavarjev, da bodo nadaljevali vojno do končne zmage. Ta dva velika voditelja Evrope, piše med drugim »Lokal Anzeiger«, nista za svoje razgovore o vseh važnih vprašanjih izbrala mirne palače, temveč glavni stan v vojni, kamor je prihajal odmev topovskih strelcev in šum bitk. Premija velike zmage revolucionarnih narodov bo uvedba novega reda v Evropi.

Dalekosežnost sestanka

Budimpešta, 30. avg. AS. Sestanek Duceja in Hitlerja komentira vseh madžarski tisk, ki objavlja poročila na prvi strani z velikimi naslovi. Poluradni »Pester Lloyd« piše, da sta obadva voditelja osi trdno odločena dati Evropi nov red, ki bo izločil vse razloge za vojno. Os bo dala Evropi mir in blagostanje. List zaključuje, da morajo vsi zdravi evropski narodi odobravati program obeh voditeljev. V kratkem se bo videla konstruktivna vrednost sestankov med političnimi in vojaškimi voditeljema sil osi.

Kodanj, 30. avg. DNB. Vsi listi poročajo na prvem mestu o petdnevem sestanku Duceja in Hitlerja. Nekateri listi prinašajo tudi poročila svojih berlinskih dopisnikov in tako piše berlinski dopisnik »Nationaltidning«, da sestanka Duceja in Hitlerja, kot potrditve v Berlinu, ni treba smatrati kot odgovor na sestanek Roosevelt-Churchillom. Sestanek je namreč nadaljevanje razgovorov med Ducejem in Hitlerjem, ki se vrše v rednih razdobjih. Sestanek na bojnem polju spominja svet na to, da se bodo kmalu vršili novi in gigantski razvoji na političnem in vojaškem polju. Berlinski dopisnik »Berlingske Tidende« piše, da vsebuje uradno poročilo o sestanku prvo uradno sporočilo o načrtu osi za bodočnost Evrope. Vojaško gledano poudarja sporočilo nezlomljivo voljo osi dovesti vojno do konca, s čemer je odklonjena možnost vsakega kompromisa. Glede programa za novo Evropo je glavni cilj Hitlerja in Mussolinija, odstraniti vzroke za vojne, tako da bila sedanja vojna zadnja na evropski celini, zaradi česar jo tudi imenujejo v nemščini »vojno za združitev Evrope«.

Bollettino No 452

Attività dell'artiglieria sul fronte di Tobruk

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Nell'Africa settentrionale particolare attività delle artiglierie sul fronte di Tobruk; batterie tedesche hanno centrato con il loro tiro un piroscalo da carico dalla fonda nel porto, danneggiandolo gravemente. Nostri aerei hanno bombardato appostamenti nemici nell'oasi di Giarabub. Velivoli da caccia germanici hanno abbattuto nei pressi di Sollum due apparecchi britannici.

Vojno poročilo št. 452

Delovanje topništva na fronti pri Tobruku

Rim, 30. avgusta. As. Vrhovno poveljstvo Oboroženih Sil poroča:

Severna Afrika: Posebno znatna delavnost topništva na fronti pri Tobruku. Nemške baterije so zadele s svojimi streli tovarni parnik na dnu pristanišča in ga znatno poškodovala.

Naša letala so bombardirala sovražne naprave v oazi Džarabub. Nemška lovška letala so blizu Solluma sestrelila dve britanski letali.

Aeroplani nemici hanno compiuto incursioni su Catania e Bengasi: né vittime né danni.

In Africa orientale nel settore di Celga seontri fra reparti avanzati risoltisi favorevolmente per le nostre truppe, che hanno inflitto perdite all'avversario senza subirne.

Un nostro sommergibile operante in Atlantico, al comando del tenente di vascello Mario Pollina, ha affondato un moderno cacciatorpediniere inglese del tipo »Jervis« ed un piroscalo da 2500 tonna.

Sovražna letala so izvedla napade na Katanijo in Benghazi. Ni bilo niti žrtve niti škode.

Vzhodna Afrika: V sektorju Celga so se spopadi med predstražnimi oddelki končali ugodno za naše čete, ki so prizadele izgube nasprotniku, ne da bi jih same utrpel.

Naša podmornica, ki je operirala v Atlantskem morju pod poveljstvom poročnika vojne ladje Maria Collina, je potopila moderen angleški rušilec vrste »Jervis« in parnik z 2.200 tonami.

Velike izgube sovjetske mornarice

Viborg v plamenih

Helsinki, 30. avgusta. Viborg je v plamenih. Požari, ki so jih podtaknili Sovjeti, so izbruhili hkratu na različnih koncih mesta. Zdalj pokriva vse mesto in predela okoli njega gosta odeja dima deset in deset kilometrov daleč. Veliko pomembnih spomenikov, ki so jih finski oddelki skušali rešiti, je bilo uničenih po Sovjetih.

Položaj sovjetskega brodograja

Berlin, 30. avgusta. AS. Nemški tisk piše, da je zasedba Talina in Baltskega Porta izgubilo sovjetsko brodograjsko skoraj vse svoje operacijske baze v Baltskem morju. »Völkischer Beobachter« piše, da bo imela zmaga na Estonskem močne posledice za nadaljni razvoj operacij. V prvi vrsti bo osamljen Leningrad in bo uničeno železniško omrežje, ki veže to mesto z ostalo Rusijo. List zaključuje z navedbo, kakšen bo položaj sovjetskih sil, ki se nahajajo na severnem sektorju vzhodne fronte.

Po uničenju Dnjeprprostra

Vzhodna fronta, 30. avgusta. AS. Posebni dopisnik agencije Stefani daje podrobnosti o uničenju jezov električne centrale Dnjeprprostra, ki je dobavljala električni tok stotinam industriji in delavnic. Sovjetsko poveljstvo je povzročilo uničenje jezov ter električnih instalacij z več tonami dinamita. Za zgradbo tega jezov je moralo 500.000 delavcev delati noč in dan skozi pet let. Električna centrala je imela devet ogromnih turbin, od katerih je vsaka imela 80.000 konjskih sil. Ta centrala je preskrbovala vso južno Rusijo do Rostova. Z uničenjem tega jezov v Dnjeprprostru so Sovjeti imobilizirali vse industrije tega okoliša, ki so proizvajale vojni material.

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 30. avg. Kakor je bilo že sporočeno v posebnem poročilu, sta nemška vojna mornarica in letalstvo prizadeli sovjetskim pomorskim silam in transportom v Finskem zalivu najtežje izgube. Pri poskusu uiti iz Revala, da bi dosegli druga pristanišča, se je potopilo zaradi minskih operacij vojne mornarice: dva rušilca, devet minolovcev in tri predstražne ladje sovjetske mornarice. Dva nadaljnja rušilca in ena ladja za iskanje min so bili hudo poškodovani zaradi zadetkov min. Bojna letala so potopila v trdovratnih napadih eno sovjetsko križarko in dva rušilca ter so z bombnimi zadetki poškodovale tri nadaljnje rušilce in eno pomožno križarko. Transportne skupine, ki jih je sovražnik pripravil za odvoz ljudi in vojnega materiala iz Revala, so zašle pod vodstvom vojnih ladij v sredino nemških minskih zapor. Deset se je potopilo 21 prevoznih ladij, s skupno 48.200 tonami. Osem prevoznih ladij je bilo hudo poškodovanih zaradi min. Bojna letala so uničila 22 trgovskih ladij, predvsem prevoznih ladij za vojaštvo, s 74.000 tonami in so zadela 89 ladij tako močno, da se more računati z izgubo velikega dela teh ladij.

Na morju okoli Anglije je letalstvo podnevi v polno zadelo ladjo cisterne južno od Irske in je poškodovalo veliko trgovsko ladjo pri otoku Faröer. V pretekli noči je neka tovorna ladja vzhodno od Tyne bila zadeta z bombo težkega kalibra. Bojna letala so bombardirala vojaške naprave na britanski vzhodni obali in so uspešno napadla razna angleška letališča.

Nad kanalsko obalo je včeraj izgubilo britansko letalstvo 17 letal, od tega 13 v zračnih bojih, dve je zbil protiletalsko topništvo, dve minolovci ter mornariško topništvo.

Britanska letala so v zadnji noči s slabim uspehom napadla ozemlje ob reki Main. Protiletalsko topništvo je sestrelilo tri napadajoče bombnike.

Kakšna bo letošnja riževa žetev v Italiji

O letošnji riževi letini v Italiji je napisan v listu »Il Sole« lep članek, iz katerega posnemamo naslednje podatke. Letošnje poletje je bilo za riž kaj ugodno. Dnevi so bili topli — nekateri zelo topli — noči pa vlažne, mlačne in rosne. To je bilo za riž kakor nalašč. V zadnjih 20 letih je pridelovanje riža v Italiji zelo napredovalo in se napreduje po prizadevanju Narodnega zavoda za riž. Naj govore številke: leta 1932 je znašala površina obdelanih riževih polj 128.298 ha, sedaj pa znaša 163.000 ha. Prejšnja žetev je znašala okoli 6 in pol milij. kvintalov, letina zadnjih let pa je dosegla 9 milij. kvintalov. Kar je še važnejše pa je to, da se je povprečni pridelek riža v zadnjih letih tako močno dvignil, da je prinesel Italiji svetovno prvenstvo. Leta 1922 je znašal povprečni pridelek riža na en ha 89 kvintalov, sedanjih hektarski povprečni pridelek pa znaša 55 kvintalov. Novi italijanski riževi nasadi so v tesni zvezi z regulacijo alpskih jezer in bonifikacijami del. Tako je Narodni zavod za riž dal na razpolago 20.800.000 lir za regulacijo jezera Lago Maggiore, kjer bo kmalu pridobil nov prostor za rižev nasade. Mnogo so pripomogli k povečanju riževnega pridelka tudi poljedelci sami, posebno v Lombardiji in Piemontu, ki so res mnogo

Bitka za Kijev se je začela

Berlin, 30. avgusta. AS. Posebni dopisnik večerne »Stamp« Bellotti poroča, da se je začela zadnje obdobje bitke za Kijev, ki je največja v vsej vzhodni vojni. Prednje oklepne straže generala Guderiana pod vodstvom na osrednjem sektorju in gen. Reichena na južnem sektorju so se združile na vzhodu ukrajinskega glavnega mesta. Važno železniško križišče Konotop je v nemških rokah. Priluki se naravnost ogroženi. Bitka treh milijonov ljudi se zaključuje z nemškim uspehom, ki bo odprl pot proti Donu. Nemške čete so prekorale Dnjeper v zaporoškem okrožju in njih napredovanje napreduje. Italijanske čete sodelujejo najraje z nemškimi četami pri teh važnih operacijah.

V severnem sektorju so nemške čete, v tem ko so prešle železniško črto Leningrad—Moskvo, dosegle ponovno na severu železniško zvezo med Leningradom in Jaroslavom. Nemške predstraže so vstopile v dolino Volhova. Vsač čas se pričakuje izredno poročilo glavnega stana. Datum končnega poraza sovjetskih armad se iz dneva v dan približuje.

Bukarešta, 30. avgusta. s. Romunsko vrhovno poveljstvo je izdalo vojno poročilo št. 8:

Ze tri tedne naše letalstvo in protiletalsko topništvo vsak dan bijeta proti sovjetskemu letalstvu uničevalno bitko v izredno težavnih okoliščinah. Iz tega boja sta naše letalstvo in protiletalsko topništvo izšla zmagovito. Vsač dan je bilo zbitih od pet do deset sovjetskih letal. Mi v večini primerov nismo imeli večjih izgub.

Kje boste dobili pristne
naše domače jaslice!

Zastonj jih boste dobili, ako naročite „SLOVENCEV KOLEDAR“

ki stane za naročnike »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoljuba« le 9 Lir in še 2 Liri za pošiljkatvene stroške. Za nenaročnike teh listov bo stal koledar 20 Lir. Jaslice so delo našega znanega akad. kiparja Goršeta. Poleg zanimivega branja, številnih zemljevidov, kjer se odigrava današnji dogodek, poleg ilustriranega novega prevoda nekaterih spevov Dantejeve »Divine comedie«, boste dobili v jaslicah še prelepo božično darilo. Zato ne odlašajte, ampak takoj naročite »Slovenčev koledar« vsi brez izjeme, tako naročniki naših listov, kakor tudi nenaročniki, kajti letos bomo tiskali le naročeno število izvodov koledarja. Koledar naročite pri zastopnikih naših listov v Vašem kraju z dopisnico na upravo »Slovenčevega koledarja« ali pa kar s položnico, s katero plačujete naročnino naših listov! Nakažite tudi naročnino! Najzanimivejša knjiga letošnjega leta bo »SLOVENCEV KOLEDAR«. Naročite ga še danes! »Slovenčev koledar«, Kopitarjeva 6, Ljubljana

Minister Pavolini v Benetkah

Benetke, 30. avgusta. AS. V Benetke je prišel Alessandro Pavolini, minister za ljudsko kulturo, da prisostvuje otvoritvi mednarodne filmske razstave. Na kolodvoru sa ga sprejeli zastopniki oblasti in vodje italijanske kinematografije. Dopoldne je minister sprejel časnikarje in kritike, ki so prišli v Benetke na razstavo, zahvalil se je Volpiju, predsedniku mednarodne filmske zbornice in vodji italijanskega filma za njihova dela. Poudaril je, da je Italija postala velik filmski producent, ki lahko tekmuje z drugimi narodi. Razvoj produkcije in razširjenje italijanskega filma na inozemskih trgih bodo tudi v bodoče povečani in razširjeni.

Hrvatski urad za Dalmacijo odpravljen

Zagreb, 30. avgusta. s. Urad za Dalmacijo, ki je bil ustanovljen v prvih dneh hrvaške samostojne države, je izpolnil naloge, ki so mu bile zaupane in bo 1. septembra prenehal z delovanjem.

Komunistična organizacija v Bolgariji odkrita

Sofija, 30. avg. AS. Bolgarska policija je odkrila tajno komunistično organizacijo, ki se je posvečala propagandi med mladino. Vodji organizacije se je posrečilo zbežati, dočim so bili vsi njegovi direktni sotrudniki aretirani.

Direttive per la statistica del movimento della popolazione

Mentre il censimento demografico ci fa conoscere lo stato della popolazione in un determinato giorno, la statistica dei matrimoni, dei nati e dei morti ci fa conoscere il movimento naturale della popolazione: è perciò che, eseguito il censimento, si doveva provvedere a realizzare le condizioni necessarie per una razionale rilevazione del movimento naturale della popolazione. Ora, poichè nella nostra provincia le funzioni di ufficiale di stato civile sono tutte affidate alle autorità religiose e, per i senza confessione, ai capitani distrettuali ed al sindaco di Lubiana, tutti gli interessati parroci di ogni confessione, commissari distrettuali ed il sindaco di Lubiana: circa 150 persone) si sono riuniti, l'altro giorno, nella sala del cinema Union, per ascoltare la illustrazione che il direttore dei censimenti del-

l'Istituto centrale di statistica di Roma ha loro fatto per precisare i compiti ad essi affidati dalle norme teste pubblicate, che disciplinano le diverse operazioni per la raccolta sistematica dei dati sul movimento naturale della popolazione.

La seduta, durata quasi tre ore, è riuscita quanto mai efficace, perchè i parroci hanno avuto modo di chiedere chiarimenti e di porre quesiti ai quali direttore del censimento ha esaurientemente risposto, assicurando così quell'uniformità di interpretazione che è condizione indispensabile per ogni seria indagine statistica.

Con ciò la nostra provincia assolverà in breve, anche in questo importante campo della statistica, gli adempimenti che con vigilata regolarità assolvono già le sue consorelle del Regno.

Smernice za statistiko gibanja prebivalstva

Sestanek vseh župnikov pokrajine za statistiko naravnega gibanja prebivalstva

Medtem ko podaja ljudski popis stanje prebivalstva na določen dan, pa podaja statistika zakonov, rojstev in smrti naravno gibanje prebivalstva. Ker je bilo ljudsko štetje že izvedeno, pa je bilo potrebno urediti in ostvariti tudi vse potrebne pogoje za dvig naravnega gibanja prebi-

valstva. Ker pa so v naši pokrajini posli civilnih uradnikov poverjeni cerkvenim oblastem, o brezvercih pa vodijo seznane okrajni glavarji in ljubljanski župan, so se zbrali vsi prizadeti (župniki vseh veroizpovedi, okrajni komisariji in ljubljanski župan, v celem okrog 150 ljudi) pred nekaj dnevi v dvorani kina Union, da bi poslušali razlago, ki jo je podal ravnatelj popisovanja pri osrednjem statističnem zavodu v Rimu in označil naloge, ki so jim bile poverjene na osnovi javnih razglasov in katere urejajo razna dela za natrno zbiranje podatkov o naravnem gibanju prebivalstva.

Sestanek je trajal skoraj tri ure in je bil svemu namenu ustrežajoč, ker so imeli župniki priliko zahtevati za pojasnila in stavljati vprašanja, na katera je izčrpno odgovarjal ravnatelj za popisovanje in tako zajamčil enotnost tolmačenja, ki je neobhodno potrebno za vsako vrsto vodenja statistike.

Na ta način bo naša pokrajina v kratkem rešila tudi to važno vprašanje statistike, ki so ga vestno rešile tudi že ostale pokrajine kraljestva.

Zanimanje sv. očeta za usodo ujetnikov

Rim, 30. avgusta. »Osservatore Romano« piše, da je apostolski nuncij v Italiji v imenu sv. očeta obiskal ujetniška koncentracijska taborišča v Italiji. Častniki in voljaki angleške, jugoslovanske in grške narodnosti so sprejeli nuncija z zahvalo in nuncij je lahko ugotovil predvsem, da Italija lepo dela z vojnimi ujetniki. Nuncij je lahko pri teh obiskih poslušal vse, ki so to hoteli. V posebnem paviljonu neke velike vojaške bolnišnice, kjer so ležali nekateri ranjeni in bolni ujetniki, je nuncij z vsemi govoril. Apostolski delegat v Angliji je nedavno obiskal taborišče internirancev, večinoma mornarjev in je govoril z njimi. Katoličanom je podelil apostolski blagoslov.

Kaj želi London Antonescu

Bukarešta, 30. avg. V romunskih političnih krogih ugotavljajo, da more samo njegov brezupen položaj svetovati Londonu načine, katerih se poslužuje London v svoji propagandi v tujih jezikih. Radio London je namreč izrekel naslednje besede: »Čudimo se, da Romunija še ni našla človeka, ki bi bil sposoben odstraniti generala Antonescu. Želimo mu Lavalovo usodo.« V Bukarešti ugotavljajo, da more taka propaganda samo okrepiti maršalov položaj v Romuniji.

Vpisovanje vajencev na obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani bo danes, dne 31. avgusta 1941 dopoldne pri upravitelstvih posameznih šol.

Trgovinska pogodba med Španijo in Dansko. Nova trgovinska pogodba je bila podpisana med Španijo in Dansko. Po tej pogodbi bo dosegla blagovna izmenjava med obema državama 12 milijonov danskih kron. Danska bo uvažala oranže, vino in plutovino, izvažala pa bo stroje.

V imenu vseh sorodnikov naznanjam, da je po dolgem trpljenju v starosti 78 let umrl gospod

Emil Tönnies
industrialec

Pogreb draglega pokojnika bo v ponedeljek, dne 1. septembra t.l. ob 4 popoldne z žal iz kapele sv. Andreja k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 30. avgusta 1941.

Žalujoča soproga Marion Tönnies

Papen je šel v Nemčijo

Carigrad, 30. avgusta. AS. Predvčeršnjim je bil nemški poslanik von Papen v Ankari sprejet od predsednika turške republike v prisotnosti ministra zunanjih zadev Saradogluja. Prihodni tork bo Papen odpotoval v Nemčijo in se bo po nekaj dneh bivanja v Nemčiji vrnil v Ankaru.

Obkroževanje Japonske

Tokio, 30. avg. Japonski fregatni kapitan Tominega je izjavil na radiu generalnega štaba, da so se Japonsko oblegajoče sile združile proti Japonski. Te sile imenuje ABCD: Amerika, Britanija, Kitajska Čukinga in Vzhodna Indija. Dodal je, da Anglija pospešuje svoje vojne priprave in okrepitev svojih pozicij s tem, da pošilja vojne ladje v Burmo in na Malako. Na polotoku Malaka je sedaj 70 ladij s 70.000 ljudi, večinoma Avstral-

cev, 20.000 prostovoljcev, pa 500 letal. V Burmi je 56.000 ljudi, 50 letal in nekaj vojnih ladij, na Filipinih pa je 45 vojnih ladij, od teh dve križarki, 15 rušilcev, 17 podmornic, 200 letal in 25.000 ljudi. V Holandski Indiji pa je zbranih 80 ladij, 50 letal in 100.000 ljudi. Zedinjene države nameravajo v Čunkingu poslati 200 do 300 letal.

Mobilizacija poljskih delavcev in zasega vse žetve v Bolgariji

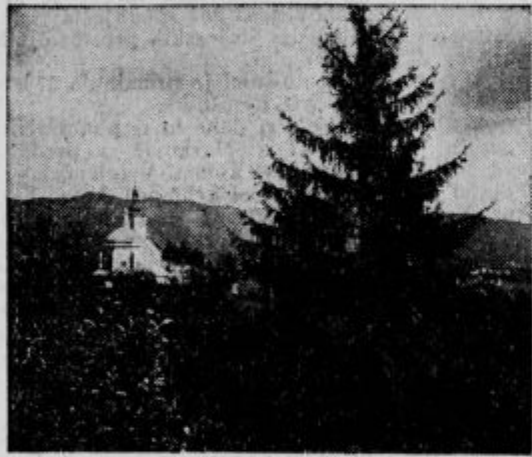
Sofija, 30. avgusta. s. Vlada je odredila civilno mobilizacijo vseh poljskih delavcev ter hkratu povabila kmete, naj do 1. oktobra izroče pristojnim oblastem vso žetev. Tisti, ki bodo skrbno izpolnili to naročilo, bodo dobili nagrado, drugim pa bodo žito zasegle vojaške oblasti.

Ob 300 letnici Nove Štifte na Dolenjskem

V nedeljo 7. septembra in na Mali šmarin bodo spominske pobožnosti, ki jih bo vodil prevz. g. škot dr. Rožman - Posvečene bodo Kraljici miru

Ribnica, avgusta 1941.

Prihodnjo nedeljo in v ponedeljek, na praznik Malega Šmarina bo slovensko ljudstvo proslavilo tristoletni jubilej slovitih dolenjskih Marijine božje poti — Nove Štife. V to krasno Marijino svetilišče, v katerega se je zatekal naš narod v najbradkejših časih že od turških vpadov, časov kuge, pomanjkanja in stiske, bodo prihiteli množice ljudstva. Proslave bodo dobro nebeško Mater, ki v tej cerkvi že 300 let deli stotinam pobožnih romarjev milosti, da nam podari ob tem lepem jubileju največjo milost — mir, takšen mir, za kakršnega prosimo v svojih vsakdanjih molitvah. V tem smislu bomo proslavili tristoletni jubilej naše velike božje poti.

Nova Štítna na Dolenjskem

V nedeljo bo tretjeredni shod za tretjerednike iz ribniške dekanije. Sveta maša bo ob 7. in ob 11. Popoldne ob 6 bo imel cerkveni govor p. Odi- lo Hanjšek, po pridigi pa bo procesija sv. Rešnjega Telesa s prošnjami za mir. Po procesiji posvetitev in obljuba pred cerkvijo. Na praznik v ponedeljek bo slovesna proslava tristoletnega jubileja, katero bo vodil prevzišeni škof dr. Gregorij Rožman. Zjutraj ob 7 bo govoril frančiškanski provincial p. Gračian Heric, slovesno službo božjo in slavnostni spominski govor ob pol 11 pa bo opravil škof dr. Rožman. Popoldne ob 3 bo karmelska procesija; pred njo bo imel kratek nagovor p. Odilo Hanjšek. Po procesiji, ki jo bo vodil prevzišeni, bo posvetitev in nato zaključek pobožnosti.

Mati božja v Novi Štítni kije slovensko ljudstvo, da zopet prihití k Njej, da mu po goreči, trdni in zaupni molitvi in prošnji da novih moči, da bo lahko z Njeno pomočjo lažje doseglo lepšo bodočnost. Ljubezen do naše zemlje, ki jo je slovenski narod posejal z Marijinimi cerkvami tam od Svete Gore, Marije Pomagaj in vseh drugih Marijinih svetišč do Zaplaza in Nove Štítni, nam bo z Marijino pomočjo ohranila srce in pojeklenila voljo, da se homo te zemlje še z večjo ljubeznijo oklenili in jo ohranili.

Zgodovina Nove Štítni

Zgodovina Nove Štítni

»Anno 1641.«, tako pričena kronist Georg. Janež v rokopisu o prvih početkih Nove Štítni, ko so postavili temu svetilišču temeljni kamen. Legenda, ki je še zelo živa v ljudskih ustih, pripoveduje, da se je na griču, ki se je takrat imenoval Brinjev vrh, Marija sama prikazala pobožnemu kmetu Matiji Furlanu iz bližnje vasi Sušja in mu ukazala tu zidati cerkev Njej v čast. Da mu je pokazala prav kraj za cerkev in načrt, ki naj se po njem zida. Ribniški grajski valpet Riglar ga je dal zato zapreti v ječo, češ, naj se kmet izpametuje. Za kazen je valpet oslepel, dokler se ni vdal v božjo voljo, in je graščina potem prva začela z zidavo cerkve. Zgodovinski viri in listine ne vedo o tej legendi ničesar, opirajo pa se na neka skrivnostna prikazovanja. V prvih desetletjih 17. stoletja, pripovedujejo listine, so videli ljudje na Brinjevem vrhu ponoči večkrat različne luči. Zato je ribniški baron Jurij Jernej Kizelj zaprosil oglejskega patriarha Marka Gradnika, naj mu dovoli tam sezidati Marijino cerkev. Patriarh mu je poslal 31. marca 1640 dovoljenje, v katerem se sklicuje na neke luti, ribniški nadbiakon Fr. M. Vaccani pa naj položi za novo cerkev temeljni kamen. To se je zgodilo v nedeljo po sv. Martinu 1641. Ko je prevzel ribniško graščino podgrajski baron Jurij Andrej Trilek, je gradnja lepo napredovala in bila kontana

Sv. stopnice pri Novi Štítni

Foto: Divjak Jože, Ribnica.

po 30 letih (1671). Dne 17. februarja 1671 je ribniški župnik in naddiakon dr. Janez Ludvik Schönleben je v zidaval v jabolko nad kupolo več relikvij svetnikov, lesen španski križ in listino, na kateri je na kratko popisal zgodovino o postanku te cerkve. Kot vnet častilec sv. Jožefa je dal sezidati blizu Marijine cerkve osmerokotno kapelico sv. Jožefa kot pribežališče zoper turško nevarnost.

Slovita božja pot

Ko je dobila cerkev duhovnika, je ta božja pot zelo zaslovela. Ob blagoslovitvi cerkve l. 1743. po škofu grofu Leopoldu Petazziju je bila sv. birma, na kateri je bilo birmanih 16.814 vernikov. Z vseh strani so prihajale procesije in tisoči in tisoči vernega ljudstva so se zatekali k Materi božji v Novo Štítno. Nekateri duhovniki so bivali v Novi Štítni skoraj vso svojo življenjsko dobo. Božjepotno cerkev je hudo zadel jožefinizem. Na listi cerkv, ki naj bi se na ukaz jožefinskih oblastnikov porušile, je bila tudi Nova Štítna. To namero sta preprečila ribniški dekan in graščak Josip Rudež.

Ko je cerkev po 20 letih zopet dobila duhovnika, so se rane, ki jih je povzročil jožefinizem — cerkev je bila ob orgle, ob milodare, ki so jih ključarji dajali graščaku-jožefincu — začele. Ljudstvo je zopet hodilo k Materi božji. Pri vsem tem, da je bilo za duhovna opravila vse poskrbljeno in da so dušni pastirji po možnosti vse storili za povzdigo romarske cerkve, se je vendar pri okolišanih vzbudila misel, da bi se pri Novi Štítni naselili frančiškani in prevzeli

oskrbovanje te cerkve. Ta želja se je vedno bolj utrjevala. Izpolnitev je pospešil rojak iz Sušja dr. Jožef Lesar.

Oo. frančiškani — oskrbniki Nove Štítni

Veliki Marijini častilec, ljubljanski škof dr. A. B. Jeglič je želel, da bi se Nova Štítna kot Marijina božja pot povzdignila. Sklenil je tu naseliti frančiškane, ki naj bi bili pobožnim romarjem na uslugo. Marija Benčina je darovala 8500 K z željo, da se čimprej ustanovi pri cerkvi frančiškanska naselbina. Dne 30. avgusta 1914 je bila slovesna umestitev redovne naselbine. Prvi predstojnik pri Novi Štítni je bil o. Konstantin Luser. S prihodom oo. frančiškanov je cerkev mnogo pridobila. Ljudstvo se je zopet začelo zatekati k Mariji v Novo Štítno in iz vseh strani so prihajale procesije vernikov. Ker je prav v tistih letih divjala svetovna vojna, so prihajali verniki še v večjem številu, da bi jim Marija Vnebovzeta čimprej izprosila mir. Po odhodu o. Konstantina je prevzel predstojništvo o. Ambrož Remec, ki je služboval pri Novi Štítni 8 let. Takrat je dobila cerkev tri nove zvonove. V tej dobi (1920—22) je akademski slikar naslikal v kupoli sedem veselih Marijinih skrivnosti. Cerkev je po teh slikah na lepoto toliko pridobila, da se lahko imenuje biser slovenskih cerkv. Romarju se zdi, da je v Marijinem raj.

L. 1925. je zadelo Novo Štítno in njenega varuha o. Ananijo Vračka nesreča. Na veliki torek, 17. aprila, je zgorela streha na cerkvi in kupoli. Vendar so cerkev pokrili že v par mesecih s cin-

Glavni oltar v cerkvi pri Novi Štítni

Foto: Divjak Jože, Ribnica

kovo pločevino. Po odhodu o. Ananije Zamarja ki je posvečeval posebno skrb povzdigi bogoslužja in notranji opremitve cerkve, je spet prevzel predstojništvo o. Ambrož Remec, ki je v naslednjih 6 letih mnogo storil za cerkev. Do l. 1934—37 je oskrboval cerkev o. Albert Pirc, po njegovem odhodu pa je prišel na splošno željo nazaj z Brezji o. Ambrož. Njegova zasluga je, da je cerkev ob 300 letnem jubileju tako lepa in da postaja vedno ljubša našemu ljudstvu, ki se prav rado in vedno bolj pogosto zateka k Materi božji v Novo Štítno.

Obsežna javna dela in prehrana prebivalstva v Ljubljani

Izčrpno županovo poročilo o najvažnejših poslih mestne občine

V petek zvečer je bila ob šestih redna seja mestnega sveta ljubljanskega. Na seji je ljubljanski župan dal izčrpno poročilo o javnih delih v Ljubljani, hkrati pa je poročal o skrbih in naporih občine za prehrano prebivalstva. Sejo je vodil župan dr. Adlešič, ki je po uvodnih formalnostih najprej sporočil mestnemu svetu naslednje:

Vladarjeva zahvala

Na vdanoostno brzojavko, ki smo jo s svoje prejšnje seje poslali Nj. Vel. Kralju in Cesarju, mi je prvi pribočnik brzojavno sporočil naslednjo Vladarjevo zahvalo:

»L'augusto Sovrano ha accolto con vivo compiacimento i sentimenti rivoltigli dal consiglio comunale di Lubiana anche a nome della cittadinanza e mi affida l'espressione del suo grato animo per il gentile pensiero.«

»Vzvišeni Vladar je z živim zadovoljstvom sprejel čustva, ki mu jih izraža ljubljanski občinski svet v imenu meščanov in me pooblašča, naj izrazim njegovo hvalčnost za prijazno misel.«

Odgovor Duceja

Prav tako mi je p. Nj. Ekselenca Visoki Komisar sporočil Ducejevo zahvalo s temle pismom: »Il Duce mi dà il gradito incarico di ringraziarVi per il telegramma inviato in occasione della prima riunione del Consiglio dopo la costituzione della Provincia di Lubiana.«

»Duce mi je dal prijetno naročilo, da se Vam zahvalim za brzojav, ki mu je bil poslan ob priliki prvega sestanka občinskega sveta po ustanovitvi Ljubljanske pokrajine.«

Župan je nato sporočil, da so bile z odredbo Visokega Komisarjata priključeni 2. julija mestni občini ljubljanski kraji: Dolnice, Kamna gorica, Glinice in Podutik. Z odlokom Visokega Komisarjata veljajo v teh krajih iste davščine kot v Ljubljani. Občini je bilo naročeno, naj skrbijo za enako ljubeznijo, kot za druge dele ljubljanske občine. Župan je izrekel novim članom ljubljanske občine željo, naj bi složno sodelovali pri prizadevanjih za napredek občine.

Cestna dela

Župan se je nato dotaknil vseh obsežnih javnih del, ki jih opravlja občina v svojem področju. Pregled cestnih del pokaže, da je cestno nadzorstvo obnovilo makadamska cestišča v Šiški na Medvedovi, Černetovi in Gasilski ulici, na Mirju za rimskim zidom, za Bežigradom v Staničevi ul., utrjuje se cesta na Rožnik, obnavlja Zalska cesta in Albanska ulica pri pokopališču Sv. Križa. Utrjena bo Ižanska in Linhartova cesta. Odsek za ceste je uredil ulice mestnega središča na južni strani Kongresnega trga, kjer je bilo samo okrog Vseučiliške knjižnice s cestnim katranom utrjenih 8500 kv. metrov novih ulic. Asfaltira se Zaloška cesta, za katero je bil lani tlakovani tramvajski pas. Na zahodni strani mesta razširjajo cesto na Rožnik od železniškega prelaza do Svetčeve ulice. Ureja se spodnja promenada, ki bo dala prebivalstvu Rožne doline koristno bližnjico skozi Tivolski park v središče mesta. Pripravljajo se nov sprehajalne poti, ob kapelici za Cadom pa je bil že ustvarjen prijeten kotiček. Občina je kupila Virantov vrt in bo sedaj mogla razširiti Gradnovo nabrežje, po katerem bo speljana državna cesta na Dolenjsko. Ostali del vrta bo preurejen v park za šentjakovski okraj. Kmalu bo izvedeno podaljšanje Šubičeve ulice na Kongresni trg. Še prej pa bo urejena Muzejska ulica ob hišah Pokojniškega zavoda. Kanalizacije v Nunki in Muzejski in Šubičevi ulici so že speljane in priključene na obstoječe kanalsko omrežje. Prihodnje leto bo Šubičeva ulica že odprta za promet, tlakovana pa bo kasneje, ko se bo zemlja že popolnoma usedla.

Skrb za zdravje mladine

S Šubičovo ulico bo središče mesta dobilo novo zvezo s tivolskimi nasadi, zlasti z velikim otroškim igriščem v južnem delu Tivolija, ki ga po pravici imenujemo »otroški paradiž«. Otrokom, ki nimajo domačih vrtov, je občina v delavskih okrajih napravila že lepa igrišča, tako v Mostah in v Trnovem, na Ambroževem trgu in na Gradu. Na šolah na Ledini in na Prulah so bila urejena

igrišča za pouk obvezne telesne vzgoje. Pred otroškim zavetiščem stanovanjske kolonije za Bežigradom in v koloniji na Česti dveh cesarjev bosta urejeni otroški igrišči; štiri nadaljna igrišča pripravljajo občina v območju rožniških in šišenskih gozdov. Igrišče bo tudi v novem ljudskem kopališču v Koleziji. Glavno otroško igrišče, ki bo v Tivoliju, spada med največja javna dela. Pozimi dobi mladina na ribniku tudi svoje drsališče, na igrišču samem pa bo dolga vrsta narazličnejših priprav za igranje otrok pod varstvom za ta namen izločanih varuhin. Tako bodo tudi revne matere lahko pošiljale tja svoje otroke brez skrbi, da bi se jim kaj hudega pripetilo. Posebno bo otrokom ustrezno še z velikim brodom, v katerem bodo lahko bredli po plitki vodi in došli po mili volji. Glavna dela na osrednjem igrišču bodo končana še prihodnje leto. — Ljubljanska mladina je tudi pri teh delih deležna velike dobrote Ekske. Visokega Komisarja, ki je iz ljubezni do nje za ureditev tega igrišča in Grajske planote daroval 200.000 lir z željo, da tudi pomaga nezaposlenim.

Druge pomembne javne zgradbe

Te dni bo izročen prometu most čez Gruberjev prekop. Tramvajska čakalnica z javnim straniščem pred kolodvorom je tudi končana. Prihodnje leto bo zgrajena tramvajska čakalnica z javnimi stranišči pred pokopališčem pri Sv. Križu, nato pa pridejo na vrsto javna stranišča pri Sv. Jakobu, pri Sv. Petru, na Dolenjski cesti, ob vhodu v Tivoli in ob izlizu Gradaščice.

Občina je za manj premožne ob cesti v Mestni log sezidala 25 hiš s 50 stanovanji. Pri koloniji ob Česti dveh cesarjev pa sta bili postavljene dve hiši za štiri družine. Zidarska in tesarska dela za Dom onemoglih na Bokaleah so že oddana in so v torek že začeli s prvimi deli. Ker je gradivo pripravljeno, bodo poslopja, potrebna za 250 oskrbovancev, že letos pod streho. Zidanje tega zavoda je razdeljeno na več let. Gradi se novo ljudsko kopališče v Koleziji, ki bo s športnimi igrišči zavzelo 5000 kv. metrov in bo imelo v garderobah prostora za obleke 2000 kopalcev. Veljalo bo 1.216.000 lir in je občini priskočil na pomoč Ekske. Visoki Komisar z obljubo kreditov. — Na Grajski planoti je končana obnova starodavnih okopov. Lepo pa napreduje preureditev severovzhodnega grajskega trakt.

Mestne tržnice

Od stolnice do Kopitarjeve ulice in nazaj čez semenišče in velik del Pogačarjevega trga je mojster Plečnik zamislil v zvezi s stolnico veličastni mestni magistrat. V pritličju trakti proti Ljubljanski nasproti sedanjim tržnicam naj bi bile male trgovine. Vsa druga poslopja bodo nosili stebri. Med poslopji bo velik živilski trg, ob slabem vremenu pa se bodo prodajali z dvorišnega trga lahko preselili pod stebrišča poslopij. Prvi del tega velikega načrta je z zidanjem tržnice na bregu končan. Pod cesto dobimo še tržnice za ribe, ob cesti pa pokrito stebrišče. To delo bo nujno treba nadaljevati z zgraditvijo paralelnih tržnic, nad katerimi se bodo dvigali uradni prostori. Ker uradnih prostorov silno primanjkuje, bodo te že zasnovane zgradbe prva in najnujnejša zahteva bližnje bodočnosti. — Natečaj za regulacijo Ljubljane in tudi njene okolice je lepo uspel in bo prirejena razstava v Jakopičevem paviljonu.

Za prehrano malega človeka

Občina je poskrbela, da je letos povečala produkcijo pridelkov z razdelitvijo mestnih zemljišč revnim slojem za obdelovanje. 15 ha mestnega sveta je bilo razdeljenih na 553 parcel in dano velikim družinam brezplačno v obdelavo. Občina je odstopila svet v obdelavo tudi društvu »Mali gospodarci in jetnišnici. Občina je dalje sama kmetovala in pridelala toliko, da so založeni s pridelki vsi mestni socialni zavodi. Draginjo je skušala zajeziti z nabavami cenjenih živil. Po najnižjih cenah je oddala občina doslej: 36.550 kg koruzne moke, 36.405 kg koruznega zdroba, 118.000 kg soržične moke, 195.000 kg fižola, 10.300 kg ješčenja, 7.000 kg pšena, 12.000 kg sojine moke, 81.000 kg ovsa in 503.000 kg krompirja. Tudi za letos se priprav-

ljajo velike zaloge, za maščobe pa se bo potrudil Prevod.

Občina si je prizadevala tudi za pravično razdelitev živilskih potrebščin. Občinski prehranjevalni odbor je dosegel, da je z živilskimi kartami za jamčen enak delež revnim in bogatim. S posebnim razumevanjem Ekske. Visokega Komisarja za razmere delavstva in nameščenstva so bile 21. junija uvedene živilske kaznice za moko, kruh, riž in testenine. Junija je bilo razdeljenih 91.158 kart, za avgust je bilo razdeljenih že 95.000 kaznic. Enotne krušne moke je bilo razdeljene na kaznice doslej 3.850.000 kg. 16. julija smo dobili kaznice za maslo, slanino, olje in sladkor. Teh kart je bilo julija razdeljenih nekaj nad 85.000, avgusta nad 89.2000. 9. avgusta je bilo prvič uvedeno racioniranje mesa. Z gostilniškimi gosti, abonenti in zavodi je v Ljubljani sedaj za dobivanje mesa upravičenih okrog 104.000 duš. Da bo zagotovljena dobava zdravega mleka se uvaja nadzorstvo nad prodajo mleka in mlečnih izdelkov. Presno in kuhano maslo bo naprodaj samo na maščobne nakaznice. S 1. septembrom dobimo še kaznice za pralno milo.

Racioniranje živil — živilskih potrebščin je potrebno, da dobi enak delež revež in bogatin. Prebivalstvo z zaupanjem gleda v bodočnost, ker občuti skrb Visokega Komisarjata, občinski svet pa bo storil vse, kar mu nalaga vest in dopuščajo moči.

Poročila odborov

Sledilo je poročilo finančnega in trošarinškega odbora, ki ga je dal prof. Dermastja. Zvišanje prejemkov uslužbencev po odredbi Visokega Komisarjata bo za mestno občino zneslo do konca leta 800.000 lir. Občinski svet odobri kritje iz proračunskih sredstev. V bodoče naj velja tudi za mestno delavstvo, da se rodbinska doklada za otroke izplača začeti s tistim mesecem, v katerem se otrok prijavi. Glede cerkveno konkurenčne doklade za župnijo v Trnovem se sklene, da znaša 7,6% vseh doklad na neposredne davke za letos in prav toliko za drugo leto. Za nove naloge mestnega socialnega skrbstva se odobri kredit 300.000 lir, polovica iz mestnega proračuna, polovica pa iz dohodkov mestne elektrarne in plinarne. Za izdajo knjige Plečnikovih del, ki bo tudi propagandnega značaja za Ljubljano, se določi znesek 25.000 lir. Dovoljeni so bili še manjši drug krediti, nakar so bili deloma sprejeti, deloma odklonjeni ugovori in pritožbe proti raznim predpisom in trošarinam.

Za gradbeni odbor je poročal prof. dr. Stele. Sklenjena je bila prepoved zadržave manjših parcel pri sv. Petru. Za personalni pravni odbor je poročal g. Novak. Zaradi odstopa nekaterih občinskih svetnikov so bili izpopolnjeni razni odseki in odbori z novimi člani. Za Združenje pekov je bil v preskrbovalni odbor izvoljen zastopnik Požar Vinko in njegov namestnik Megušar Josip. Sprejeta je bila tudi uredba, ki določa kazni za prekrške gasilskega reda v Ljubljani.

Tajna seja

Glavni sklepi tajne seje so: mestna občina prevzame od kvesture (policije) 10 uslužbenk anagrafičnega (popisovalnega) urada, ker mora skrbeti za popis prebivalstva občina sama. Pogodbenim mestnim uslužbencem in nastavljenecem se priznajo iste pravice kakor pragmatičnim, kar jim je v dobro pri vračunavanju prejemkov in doklad. Sprejetih je bilo pet novih poklicnih gasilcev. Dosedanji mestni profesorji in učitelji večin so prevedeni v isti položaj, kakor ga uživajo drugi mestni uradniki v isti stopnji. Dosedaj so mestni profesorji in učitelji večin imeli one pravice kakor državni profesorji. Dalje je občinski svet obravnaval razne druge osebne zadeve, kakor priznanje stalnosti, vstetje let, napredovanja, draginske doklade in podobno. Vsi predlogi presonalno-pravnega odseka so bili soglasno sprejeti.

Vino
Vino
CHIANTI
Mario Piccini, Poggibonsi (Siena, Italia)
Il migliore! Najboljše! — Zahtevajte ga na prvem mestu!

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 31. avgusta: 13. pob.; Rajmund, sp.; Pavlin, škof; Amia, sveta žena.
Ponedeljek, 1. septembra: Egidij, opat; Verena, dev.; Jozue in Gedeon, sodnika.
Torek, 2. septembra: Stefan Ogrski, kralj; Maksima, muč.; Elpidij, škof.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl gospod Emil Tünnies, industrijalec. Pogreb bo v ponedeljek, 1. septembra ob 4 popoldne v Žal. kapela sv. Andreja, na pokopališču k Sv. Križu. — Po hudi bolezni je za vedno zatisnil svoje oči gospod Marko Šuklje, dipl. phil. hon. statistik Higien-skega zavoda. Pogreb bo v nedeljo ob polnoči popoldne v Žal. kapela sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu. Naj jima sveti večna luč! Zalujočim naše globoko sožalje!

Rdeči križ sporoča

Na Poizvedovalni oddelke Rdečega križa je po kurirju prišlo nekaj obvestil o pogrešanih. Svoje naprosamo, da jih dvignejo v naši pisarni na Miklošičevi 22 b.

Antonovič Anton, Arčon Ana, Bregar Angela, Gimbaš Pavla, Horvat Rajmund, Knaflič Ivan, Lorenč Milica, Mečmar Josip, Pinterič Marica, Rus Marjan, Stine Josipina, Segulja Ivan, Živec Dore, Živec Viktor.

Pošto naj dvignejo: Cizej Francka, Dečji dom, Lipičeva ul., Krmolj Marija, Na Peči 11, Moste, Nagodej Josip (prej uradnik pri F. Kunstelj, Vrh-nika), sedaj verjetno v »Pegleznu«.

Gospod Novak Ivan, tekstilni tovarnar iz Maribora, naj dvigne pošto, ki mu je bila namenjena v Učice; gospa Terezija Faust pošto, ki je bila poslana v Bos. Gradiško, in g. Kranjc Josip pošto za Slav. Požego.

Gospa Klinar Helena ali svoji naj se nujno zglobe v tajništvo Poizvedovalnega oddelka.

Neimenovana gospa z Vrhlike je darovala Poizvedovalnemu oddelku L 50. Iskrena hvala!

— **Rakovnik** — Ljubljana. Na praznik Marijinega rojstva 8. septembra bo na Rakovniku v Ljubljani običajni romarski shod. Sv. maše bodo ob 6, 7, 8, 9, 10 slovesna in ob 11. Popoldne ob 2 bo pobožnost ljubljanskih otrok, dečkov in deklic, za mir in srečno bodočnost slovenskega naroda. Prosimo starše, da pošljejo otroke. Popoldnanska služba boja za odrasle bo ob pol 4. — Za udeležence je v območju Ljubljanske pokrajine dovoljena polovična vozina. — Udeleženci kupijo na odhodni postaji celo vozovnico in obrazec K-13, ki jim v zvezi s potrdilom udeležbe na Rakovniku velja za brezplačen povratek.

— **Romanje otrok na Rakovnik**. Lani, na praznik Marijinega rojstva, so imeli ljubljanski otroci na Rakovniku prošnjo procesijo za mir. Ker slovenski narod še nadalje potrebuje Marijine pomoči in njenega varstva, bo tudi letos na praznik 8. septembra popoldne ob 2 pobožnost otrok, dečkov in deklic, za mir in srečno bodočnost slovenskega naroda. Pobožnost začne točno ob 2. Po molitvah za mir bo kratek nagovor, nato pete litanije in blagoslov. Starši, ker ima molitev otrok posebno moč, pošljejo otroke, da s svojimi prošnjami skrajšajo težke dneve in izprosi slovenskemu narodu srečno bodočnost!

— **Visoki Komisariat za Ljubljansko pokrajino** poziva vse imetnike »tribolovnice in »tribarskih izkaznic, ki so jih izdala bivša jugoslovska upravná oblastva za ribolov v letu 1941, da jih v lastnem interesu čimprej predložijo zaradi prežigosanja svojim pristojnim občinam, upravnim oblastvom I. stopnje.

— **Aljažev klub v Ljubljani** tem potom obvešča izletnike, ki ob nedeljah posejajo lški Vintgar, Kravovo peč in Krim, da je služba božja vsako nedeljo ob 9 v lški vasi.

— **Prodaja olja**. Prehranjevalni zavod Visokega Komisarata za Ljubljansko pokrajino sporoča z ozirom na vprašanje Zveze trgovskih združenj, da bo počenši z oktobrom t. l. delež olja na živilskih nakaznicah izražen v centilitrih. Trgovci na drobno smejo v mesecu septembru prodajati imetnikom živilskih nakaznic olje po meri namesto po teži in sicer tako, da odgovarja okroglo 10,8 centilitrov 100 gramom olja.

— **Vsem profesorjem, učiteljem meščanskih šol in učiteljem ljudskih šol**, ki so se preselili v Ljubljansko pokrajino. Rdeči križ obvešča prizadete v zvezi z notico, ki je bila že objavljena, da se morajo prosilci obračati za zaposlitev na strokovno-nadaljevalnih šolah in trgovsko-nadaljevalnih šolah le na VIII. oddelku Visokega Komisarata. Glede zaposlitev na privatnih gimnazijah, učiteljskih in drugih šolah naj se pa obrnejo direktno do upraviteljev in ravnateljev teh zavodov, ki predlagajo IV. oddelku Visokega Komisarata posamezne zaposlitve.

— **Glasbena akademija in srednja glasbena šola**. Vpisovanje na drž. srednjo glasbeno šolo začne 1. septembra in traja do 15. septembra, dnevno od 9—12 in od 15—17 (za nove gojence od 1. do 15. septembra). Na srednji glasbeni šoli se poučujejo sledeči predmeti: harmonika, kontrpunkt, solopetje, klavir, orgle, violina, čelo, vsa pihala in trobila ter opera in dramska umetnost. Pojasnila glede vpisa brezplačno v pisarni Glasbene akademije (Gosposka ul. 8).

— **Absolventi srednjih šol**, ki se nameravajo posvetiti glasbi ali dramski umetnosti, dobe potrebne informacije pri rektoratu Glasbene akademije, Gosposka ul. 8.

— **Dr. Krekova učiteljska gospodinjstva šola v Ljubljani, Vodnikova 62**. Vpisovanje za novo šolsko leto bo za I. in III. razred dne 1. in 2. septembra. — **Na enoletni dr. Krekovi gospodinjstvi šoli** na istem zavodu bo vpisovanje tudi 1. in 2. septembra. Redni pouk pa se bo pričel 1. oktobra. — **Na obeh imenovanih šolah** se sprejemajo notranje in zunanje učenke. Prospekti so na razpolago pri vodstvu zavoda. — **Internet** tega zavoda bo sprejemal tudi učenke, ki obiskujejo šole v mestu.

— **Na uršulinski ženski realni gimnaziji v Ljubljani** bo vpisovanje 1. in 2. septembra v ravnateljstvu pisarni in po razredih. Stare učenke prinese k vpisu zadnje letno spričevalo in denar za pristojbino, prvošolke pa še rojstni in krstni list, ki ga potrdijo o opravljenem sprejemnem izpitu za I. gimn. razred. Ker je na zavodu zasebna šolnina, u. treba davčnega potrdila. — **Učenke** z drugih zavodov se vpisujejo 3. septembra v ravnateljstvu.

pisarni. Sprejemajo se le take, ki so razred zdale in imajo v vedenju odlično oceno. — **Kolkovine** (cerkv. kolk) za 19 lir na prijavi so oproščene učenke, ki plačajo letno manj kot 22,80 lire neposrednega davka in otroci invalidov ter beguncev. Te pa morajo pri vpisu predložiti tozadevne listine: davčno potrdilo ali pa izkaz o invalidih. — **Sporod vpisovanja** je razviden na oglasni deski v veži.

— **Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani**, Kongresni trg 2 (telefon 2986). Vpisovanje se vrši vsak dan do pričetka pouka dne 22. septembra. Informacije in prospekte daje ravnateljstvo.

— **Vincencijeva konferenca za akademike** se zahvaljuje vsem dosedanjim dobrotnikom ter obenem prosi za nadaljnjo naklonjenost, da bo mogla podpirati s hrano in stanovanjem mnoge akademike in druge študente, ki so osteli v Ljubljani med počitnicami zaradi študija. Sedaj med počitnicami zbiramo tudi sredstva za jesen in zimo, ko bo začetek šolskega leta in bo prišlo v Ljubljano mnogo akademikov in srednješolcev. — **Se priporoča**: Vincencijeva konferenca za akademike v Ljubljani, Semeniška 2-11, št. ček. rač. 15.888.

— **Trgovski sodelavci**, kateri je prišel ob svoje premoženje, obleko, perilo, brez zaposlitve ter sredstev, prosijo dobre ljudi za zaposlitev — verziran je v manufakturi — isto za dar, bodisi v blagu, gotovini, katerega prosim pošljite na upravo »Slovenca« pod »Pomoč«, za kar se že vnaprej zahvaljuje.

— **Zahvala**. Vsem prijateljem in znancem, ki ste se me spominjali ob moji osemdesetletnici pismeno ali ustno, izrekam tem potom iskreno zahvalo. Bog Vas usliši! — **Vdani Jernej Kopač**, svečar.

— **Maogi vprašujejo**, kdo izdeluje tako odlične naslovne slike »Knjižice«. Te dni izide zopet nova knjižica s prav originalno naslovno sliko. Te slike izvršujejo navadno gg. Kocjančič, Lavrih, Beranek, Imperi. Nova knjižica ima naslov »Za sredo«, spisal prof. Franc Mihelič. Stane 50 cent.

— **Nadaljevalni in začetniški tečaj italijanščine pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani**, Kongresni trg 2 (telefon 2986). Prijave se sprejemajo do pričetka predavanj, dne 10. septembra.

— **Redni letni občni zbor Zadruga Učiteljski dom v Ljubljani** bo v Ljubljani v nedeljo, 14. septembra 1941 ob 10 v Učiteljskem domu, Zibertova ulica z običajnim dnevnim redom. Če bi ob napovedanem času ne bilo navzočih zadostni zadržnikov, bo občni zbor pol ure kasneje pri vsakem številu zborovalcev.

— **Enoletni trgovski tečaj v Novem mestu** s pravico javnosti, vpisuje dnevno. Šolnina 85 lir. Začetek pouka bo 9. septembra.

Ljubljana

1 **Cerkveni koncert**, katerega bodo izvajali v petek, dne 5. septembra ob 20 v franciskanski cerkvi domači umetniki: Franja Golobova (alt), prof. Jan Slais (violina) in prof. Pavel Rančigaj (orgle) bo imel naslednji spored: 1. Frescobaldi: Preludij in fuga v g-molu — orgle solo. 2. Händel: sonata v g-molu za violino in orgle. 3. Bach: Blagor tebi in Ljubljani smrt, ter Reger: V podobah tisočletij gledam Tvoj obraz. Pesmi za alt solo. 5. Premrl: Fuga — orgle solo. 6. Stradella: Molitev, Händel: Mesija — arije za alt solo s spremljevanjem orgel. Predprodaja vstopnic za ta cerkveni koncert je v knjigarni Glasbene Matice. Cene od 10 lir navzdol.

1 **Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti na Trgovskem učilišču Robida, Ljubljana, Trnovska ul. 15**, prične 1. septembra. Pojasnila v pisarni ravnateljstva.

1 **Živilske nakaznice** skrbno hranite in varujte, da jih ne izgubite ali ne pokvarite, ker za izgubljene ali kako drugače uničene nakaznice nikakor ne bo mogoče dobiti drugih nakaznic, ker jih mestni preskrbovalni urad ne sme izdajati. Vse prebivalstvo naj se ravna po tem opozorilu, ker za izgubljeno ali uničeno živilsko nakaznico ni nobenega nadomestila.

1 **Učiteljsko ljudske šole v Mostah** je darovalo Učiteljskemu odboru za socialno pomoč 72 lir namesto venca na grob pok. nadzorniku Koscu. Iskrena hvala! — **Odbor**.

1 **Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti na trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15**, prične 1. septembra. Zahtevajte osebno ali pismeno nove ilustrirane prospekte! Telefon 43-82.

Dentist

Pleničar Vladimir

sprejema od 7—9 in od 13—19.

Izven teh ur po dogovoru.

Ljubljana, Skrabčeva ulica 10

(Pod Rožnikom)

1 **Romanje na Kurešček** opozarjamo, da se vrši romanje ob vsakem vremenu. V primeru pa, da bi v nedeljo jutraj močno deževalo, bodo vsi, ki so si rezervirali mesta za vožnjo z avtobusi v trgovinah Ničman, Šiligoj in Soukal, lahko istotam dobili povrnjene stroške, ki so bili s tem v zvezi.

1 **Lichtenturnov zavod, Ljubljana, Ambrožev trg 8 — meščanska šola**. Vpisovanje za šolsko leto 1941-42 bo 1., 2. in 3. septembra. — 22. septembra bo ob 9 uvodna služba božja, 23. septembra ob 8 pa se prične redni pouk.

1 **Na šoli Glasbene Matice** se bo začelo jutri, v ponedeljek, dne 1. septembra vpisovanje za šolsko leto 1941-42. Vpisovanje bo trajalo do vstevši 4. septembra in se bo vršilo dnevno od 9 do 12 in od 15 do 17 v Vegovi ulici št. 7. — **Gojenci** naj se zglobe v spremstvu staršev ali njih namestnikov. V pisarni morajo izpolniti stanovski izkaz, ki ga predpiše tisti, ki prevzame plačilo ukovine. Prosimo starše, da vpišejo gojence v zgoraj navedenih dneh. Naknaden vpis ovira redni potek pouka, ki se bo začel 5. septembra in poznejsi vpisi zapade posebni pristojbini. Od zunanjih gojencev sprejema pisarna tudi pismene prijave. Vse podrobnosti daje pisarna Glasbene Matice v Vegovi ulici št. 7-1.

1 **Tečaj italijanščine za začetnike** se prične 1. septembra. Priprave sprejema šolski sluga g. Miklavčič na učiteljskem (desni vhod).

1 **Ginekolog dr. Ivo Rakuljič-Zelov** javlja, da so neresnične vesti o izselitvi iz Ljubljane in da redno ordinira naprej.

1 **Vpisovanje vajencev v strokovno nadaljevalno šolo za stavbne obrti na Grabau** bo 31. avgusta 1941 od 8 do 12. Vajenci novinci morajo predložiti učno pogodbo in zadnje šolsko spričevalo, ostali pa samo lansko spričevalo. Mojstri, opozorite vajence na vpis!

1 **Očesni specialist dr. R. Bassin** zopet redno ordinira.

1 **Glasbena šola »Sloga«** bo poučevala tudi v bodočem šolskem letu solo-petje, igranje na klavir, kitari in orkestralnih glasbilih, osnovno glasbeno teorijo, harmonijo, glasbeno zgodovino ter orkestralno igro, zborovsko petje, mimiko in komorno glasbo. Vpisovanje gojencev bo od 1. do 12., pričetek pouka bo 15. septembra t. l. Ukovina za september bo zaradi krajšega pouka sorazmerno znižana. Ostala pojasnila daje šolska pisarna v Pražakovi ulici 19 (Ljubljanski dvor, pritličje).

1 **Sedmošolce klasične gimnazije** išče za prihodnje šolsko leto popolno oskrbo pri pošteni družini. Ponudbe s ceno in pogoji je nasloviti na upravo lista pod šifro »Klasična gimnazija«.

1 **Združenje čevljarjev v Ljubljani** naznanja cenj. članstvu, da bo vpisovanje vajencev v strokovno nadaljevalno šolo v nedeljo, dne 31. avgusta. — **Uprava**.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Viš — Tržaška cesta 48. V ponedeljek: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62, in mr. Gartus, Moste — Zaloška cesta 47.

Poizvedovanja

Našla so se moderna kromirana očala v Streliški ulici. Dobijo se pri ekonomu v Deškem vzgajališču na Selu.

Novo mesto

Danes vsi na prireditve športnega dne. Novomeška športna mladina vabi vse Novomeščane, da se udeležijo današnjih športnih prireditev. Ob 10 bodo na Krki plavalne tekme, ob 11.30 tek skozi Novo mesto, popoldne ob 16 pa je na stadionu začetek nogometnih tekem.

Na državnih mešani meščanski šoli v Novem mestu bo vpisovanje za novo šolsko leto samo 1. in 2. septembra od 14. ure dalje v gimnaziji, ker se bodo 3. septembra prostori začeli čistiti.

V zavod šolskih sester de Notre Dame v Smihelu pri Novem mestu se bodo tudi letos sprejemale učenke za ljudsko in meščansko šolo. Otvoritvena služba boja bo 22. septembra, 23. sept. pa bo pričel redni pouk.

Prihodnja sejma za obvezno oddajo klavne živine se bosta v Novem mestu vršila dne 17. septembra in 1. oktobra. Na prvi sejem, ki se je vršil pred dnevi so živinorejci prostovoljno pripeljali 120 glav živine, ki jih je komisija kar najugodnejše ocenila.

Sejmi za prašiče zopet dovoljeni. Zaradi parkljevke in slinavke so bili, kakor znano prepovedani vsi sejmi. Oblast je sedaj odredila, da so sejmi za prašiče zopet dovoljeni in se bodo v bodoče v Novem mestu zopet vršili vsak ponedeljek. Prvi tak sejem se bo vršil v ponedeljek, dne 1. septembra. Sejmi za govejo živino in drobnico za enkrat še niso dovoljeni.

Gledališki igralci bodo gostovali v četrtek in petek, to je 4. in 5. sept. Zaradi nenadnih ovir, bodo gledališki igralci v Novem mestu gostovali v četrtek in petek in ne v sredo in četrtek, kakor smo poročali v včerajšnji številki. V četrtek se bo predstava vršila zvečer ob 7, v petek pa ob 3 popoldne. Obakrat v Prosvetnem domu. Nastopile bodo najboljšje moči.

Nesreča na cesti. 36letni Rajko Picek iz Žužemberka se je na vozu peljal proti Laščam po drva. Sedel je na robu voza. Pri vožnji se mu je snelo zadnje kolo. V trenutku, ko se je voz zaradi tega nagnil, je Picek padel z voza tako nesrečno, da je dobil več težjih poškodb, zaradi katerih se je moral zateči v kandijsko bolnišnico.

Nesreča mladega kolesarja. V kandijsko bolnišnico so s težkimi poškodbami pripeljali 11 letnega Viljema Šanerja iz Stare žage v občini Čremošnjice. Fantek se je doma vozil s kolesom, s katerim je padel in si prizadejal težke poškodbe.

Iz Trsta

Barkovlje so slavile sv. Jerneja. V nedeljo 24. t. m. je bilo v Barkovljah opasilo. Barkovljani so proslavili svojega cerkvenega patrona sv. Jerneja z velikimi slovesnostmi. Iščila barkovljanska župna cerkev je bila polna domačinov in obiskovalcev iz Trsta, ko se je pričel ob 7.30 sv. maša, po maši pa je šla iz cerkve procesija po barkovljanskih ulicah ter se je vrnila nazaj po krasni promenadni cesti ob morju v cerkev.

Ljubljanski umetniki bodo zopet nastopili v tržaškem gledališču Politeama Rosetti. Prireditve bo 1. septembra ob 21. Nastopijo plesni par Erna Moharjeva in Boris Pilato, primadonna Ksenija Vidali-Demarchi in tenorist Jean Franc. Orkester bo dirigiral Dimitrij Zebre.

Velik romarski shod je bil 15. avgusta, na Veliko Gospojnico, v Vremah, kjer je tamošnja romantično ležala farna cerkev slavila svoje opasilo. Zbralo se je veliko ljudi od blizu in daleč, dekleta iz cele okolice pa so imela svoj verski dan. Bilo so tri sv. maše in štiri pridige. Cerkev je bila premajhna, da bi sprejela množice vernikov, ki so prihitele iz domače in iz sosednjih kraških in brkinskih fara.

Duhovne vaje za duhovnike iz goriške, tržaško-koperske in reške škofije se bodo pričele 15. septembra v lki ter bodo trajale tri dni. Duhovne vaje bodo v Duhovniškem domu.

Umetniško razstavo svojih slik bo priredil tržaški slikar Josip Moro v Galeriji Trieste na Viale XX. Settembre 16.

Tekma lovskih psov ptičarjev za tržaško provinco bo 31. avgusta v dutoveljskem lovišču. Pričetek ob 7 zjutraj.

Otavna košnja na Krasu. Letos imajo na Krasu otavno košnjo, kar je za kraške travnike velika redkost. Ponavadi seže suša in vročina otavo tako, da nima niti živina dovolj paze, kam li da bi bila za košnjo. Letos pa je zaradi primerno deževnega vremena košnja otav-zelo dobra ter bo kraškim živinorejcem prinesla precej dohodka.

Krompir je dozorel. V tržaški okolici in v Istri je sedaj v polnem teku kopanje krompirja, ki je letos izredno dobro obradil ter bo glavni pridelek teh krajev. Na Krasu, ki ima zaradi mrzlega podnebja nekoliko kasnejšo letino, krompir še ni dozorel. Le nekatere bolj zgodnje sorte so že zrele. Tudi na Krasu bo krompir dal lep pridelek.

Strela užila. V sredo 20. avgusta ponoči je divjala na Krasu huda nevihta. Strela je marsikje udarila, največjo škodo pa je povzročila na Ostrožnem brdu pri Košani, kjer je zažgala kmečko hišo. Poslopje je zgorelo do tal. Na-

slednji dan pa so imeli v košanski fari drug požar in sicer v Stari Sušici, kjer je prav tako zgorela kmečka hiša.

Buren zaključek vročih pasjih dni. Vročina je v Trstu v zadnji tretjini avgusta spet pritislila. Poznalno se je, da so zavladali pasji dnevi. Termometer je spet kazal v senci nad 30 stopinj, nad mestom pa je ležala neznosna sparina. Režim pasjih dni pa se je burno končal. V sredo popoldne je zadivjala nad mestom nevihta s atrahovitim nalivom in burjo. Deževalo je tako, da so se zamašili kanali ter so pritekli v nižje ležeče dele mesta celi potoki in zalili trge in ceste, tako da je voda vdiral v kleti in v pritlične lokale. Veliki trgi in široke ceste pod Sv. Justom in Scorcio so bili spremenjeni v prava jezera, da je bil vsak prehod nemogoč. Vmes pa je hudo treskalo in grmelo. Čez dobro uro je nevihta potihnila, ostala pa je burja, ki je očistila ozračje in odgnala vročino.

Iz Spodnje Štajerske

Začetek šolskega pouka na srednjih šolah. Na vseh štajerskih srednjih šolah, gimnazijah, višjih šolah za fante in dekleta, prične redni šolski pouk dne 1. septembra t. l. Če na kateri šoli pouk iz tehničnih ozirov tega dne ne bi še mogel pričeti, bodo učenci o tem obveščeni.

Pooblaščenec za gasilstvo na Spodnjem štajerskem. Z odredbo šefa civilne uprave je postavljen za pooblaščenca za spodnjestajersko gasilstvo okrajni vodja štajerskih prostovoljnih gasilcev dipl. inž. Wipler.

V mariborski bolnišnici je preminula 27 letna Alojzija Kavčič iz Remšnika.

Težje poškodbe. Pri delu so se ponesrečili: Pomožni delavec Alojz Markovič, v predoru nad Mariborom pa Jožef Komet. V Jelenčah pri Pencilu je padel s podstrešja hlapec Anton Flakus. Vse so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

»S pesmijo hočemo korakati v novi čas.« Pod tem geslom je bil v Mariboru v koncertu, ki ga je pripravil prof. Frisch. Na koncertu so nastopili: Pojačani gledališki orkester in solisti mariborskega moškega pevskega zbora.

Iz Srbije

Kaznovani zločini. Z merodajne strani poročajo: »Dne 19. in 20. avgusta so v krajih Podgorac in Zlot na področju okrajnega vojaškega poveljstva v Zaječaru zažgali in razdejali hiše 14 banditov. Banditi so bili člani tolpe, ki je razstrelila rudnik Bogovina in železniški most med Bogovino in Boljevcem. Razen tega so banditi v Podgorcu zverinsko umorili tamošnjega župana.« (Donau Zeitung.)

Drežen komunistični umor. Neznani zločinec je oni dan v glavni ulici v Aleksincu izvršil atentat na tamošnjega okrajnega načelnika Krunoslava Ožavkoviča. Atentator je oddal na svojo žrtve pet revolverskih streliv. Težko poškodovanega okrajnega načelnika so takoj prepeljali v niško bolnišnico, kjer je pa kmalu podlegel zadobitjem poškodbam. Atentator je po izvršenem zločinu pobegnil. Predpostavljajo, da je komunist, ker je pokojni okrajni načelnik dobil od njih pred dnevi grozilo pismo.

Največji silos na sedanjem srbskem ozemlju bo kmalu pod streho. Meseca septembra bodo v Velikem Bečkereku dokončali silos, ki ima skupno kapaciteto 17.000 ton. Silos, ki ima vse potrebne najmodernejše naprave, je največji na sedanjem srbskem področju.

Obnova Smedereva. Smederevo, ki je bilo po zadnji nesreči težko prizadeto ter skoraj do tal porušeno, se hitro obnovi. Vsa dela nadzoruje izredni komisar za obnovo tega mesta, Dimitrij Ljotič, s potrebnim številom strokovnjakov. V okviru te načrtne akcije so pred kratkim ob sodolovanju Zavoda za pospeševanje industrije in obrti pri ministrstvu za narodno gospodarstvo odprli v Smederevu gradbene tečaje, ki imajo za cilj, da del nezaposlenih beguncev strokovno osposobijo za delo pri obnovi Smedereva.

Sport

Zbor slovenskih lahkoatletskih sodnikov — službeno! Za prvenstvo poedincev in moštev, ki ga prireja SLAZ v dnevi 7. in 8. septembra t. l. na Stadionu odrejamo naslednji sodniški zbor: Vrhovni sodnik: geom. Černe, nam. dr. Nagy; vodja tekmovalcev: Hvale, pomočniki: Hafner; časomerilci: dr. Kuhelj, Gorjanc, Grünfeld, Pevalek, Windiš, Trtnik; sodniki na cilju: Kermavner, Vahter, Soukal; sodniki za skoke: Safonnik, Cuderman, dr. Zebot; sodniki za mete: Banko, Polak Peter, Stepišnik Mirko, Smodiš, Rozman; starter: prof. Silvo Černetič; IV. komisija: Cimperman, dr. Bradač, Slamič.

Opozorjamo lahkoatletске klube in atlete na sklep ZSLŠ, da morajo atleti na prireditvah nastopati v enotnem klubovem dresu.

Pozivajo se klubi, da javijo ZSLŠ na naslov: Kavarna Evropa sodniške kandidate, ker se bo v primeru zadostnega števila pripravnikov vršil v drugi polovici septembra ponoven sodniški izpit. Rok prijav je do 8. septembra.

V bližnjih dneh bodo dobili lahkoatletski sodniki iz vse pokrajine v izpolnitve formularje o osebnih podatkih. Kdor tega formularja ne bo slučajno prejel, naj javi Zboru svoje osebne podatke in priloži fotografijo v svrhu izdaje legitimacije najkasneje do 5. septembra. Gg. Pevalek, Luin, Sanci Savo in Smodiš naj javijo Zboru svoje naslove. Tajnik.

Lahkoatletske tekme v Belgradu. V dnevi 30. in 31. avgusta so na stadionu BSK-a v Belgradu lahkoatletske tekme, katerih se bo udeležilo precejšnje število belgrajskih lahkoatletov. Med njimi sta tudi prvak Stepišnik (met klavira) in Kovačević (met kroglice), ki se nahajata sedaj v Belgradu.

Tekme za tolažilni pokal. V Belgradu so bile gometne tekme za tolažilni pokal med klubi druge in tretje kategorije. V tekmi med Slavijo in SK Belgradom je zmagala Slavija s 4:3. V finalnih tekmah bodo igrali poleg Slavije Admira, Sindjelić in Rudnik. Najboljši klub bo igral potem še odločilno tekmo s Čukarićkim, iz katere se bo izločil dokončni rezultat.

Nova zmaga Madžarov v polo-igri. Madžarsko moštvo v polo-igri, ki je že pred kratkim zmagnalo nad italijanskim moštvom s 5:3, se je zopet srečalo z Italijani v Brionju, kjer zmagnalo s 5:3 in si tako priborilo pokal italijanskega Finančnega ministrstva.

Herbert Adamski padel. Na vzhodni fronti je padel Herbert Adamski, nemški veslač. S svojim tovarišem Gerhardom Gutsmannom si je priboril Adamski na olimpijskih igrah v Berlinu l. 1936 zlato kolajno na dvojki s krmarjem.

ZA DRUŽINO IN MLADINO

Mišek POŠTNI PILOT

O žej in o pitju

Dojenček sestoji iz 90% vode, odrasel človek pa iz 60-65%. Res, da imamo tako zvane stekovnjake za lakoto, nimamo pa takih, ki bi mogli dolgo prestajati žejo, zakaj, če naše telo izgubi 12-20% vode, mora človek od žeje umreti. Časih odredi zdravnik zaradi zdravja, da naj človek po nekaj dni ne je, vendar je važno, da v takih dneh človek pije — bodi čaje ali sadne sokove. Čim mlajši je človek, tem več tekočine je potreben. V prvem letu življenja je materino mleko najprimernejše živilo. Če ima dojenček drisko, da torej izgubi tudi mnogo vode, je sicer priporočljivo, da se posti, toda nevarno je, da bi ne zaužival tekočin, saj je voda sestavni del sicerne celice in nobena celica se ne sme osušiti, sicer je življenje v nevarnosti. Prav zato ima telo mnogo raznovrstnih ukrepov zoper izsušitev. Zeja je tista varnostna straža, ki nas opominja, da je v krvi premalo vode. Občutek žeje je splošni občutek telesa, ki je tem hušji, čim delj telo ne dobi tekočine.

Vendar splošno človek raje preveč pije kot premalo, bodi iz navade, ali pa da uživa preslane jedi. Čezmerno pitje je razvada, ki preveč obremenjuje srce in ledvice. Če kdo zaužije poleg živila (ki vsebujejo tudi vodo, na primer zelenjavo in krompir, ki imata 80% vode) še tri četrt litra tekočine na dan, je to povsem zadosti. Zakaj, ko v telesu zgorevajo organske snovi, se tvori tudi še voda. Seveda bi utegnili pripomniti, da telo tudi izgubi mnogo vode, na primer, če se poti in z urinom in blatom. Vendar zadošča tri četrt do en liter tekočine na dan. Če ima kdo sladkorno bolezen, tedaj je nenavadno žejen in popije na dan po 12 do 15 litrov vode in je prav toliko izloči. Ni vseeno, kakšne tekočine pijemo. Najbolj zdrave tekočine so rastlinski čaji, limonada, malinovec, ker vsebujejo rudninske snovi in vitamine.

Vojska z mrčesom na vrtu

Zdaj je pač skrajni čas, da se lotimo pobiranja škodljivcev, če hočemo, da bomo na vrtu gospodarili mi in ne mrčes, in da bomo tudi kaj pridelali. Potrebno je, da skrbno pazimo in da že v prvi polovici leta vzdržujemo našo zelenjavo. Mrčes, ki nastopi kasneje v silni množini, se pojavi splošno le posamezno. Najboljše in najbolj varno sredstvo zoper mrčes je, da redno večkrat pregledujemo svoje vrtno rastline. To je jako mučna zadeva, ki zahteva obilo vztrajnosti in potrpljenja, toda uspeh ti poplača ves trud, posebno če, če se hkrati okorišča s sredstvi, ki jih kupiš proti mrčesu. Vendar tudi taki pripomočki nič ne zaležejo, če jih uporabiš le po enkrat, ampak jih je treba večkrat vzeti v roke. Sredstva, ki so v obliki prahu, kot tudi apneni prah in Tomažev žilindro, uporabljaj zjutraj, ko je na vrtu še rosa. Posebno v boju s kolonijami ušic in pozemskih bolh so prašni pripomočki izvrstno uporabni.

Zdaj so na površju prvi kapusovi belinčki, ki ležejo jajčeca v majhnih, rumenih kupčkah na spodnjo stran zeljnatih listov. Tu ne zaleže nič drugega, ko da jajčeca sproti iščemo in jih stlačimo. Če se to ne zgodi, tedaj kmalu prilezejo iz njih požrešne gosenice in ogražajo zelje, ker izredno hitro rastejo in se prav tako naglo širijo. Pa tudi gosenice drugih metuljev uničujejo zelje zlasti ponoči in se nekatere zagrizajo tudi v notranjost zeljnatih glav. Čim opazimo, da nam zelje ne raste, bomo morali prebrskati, da mu gosenice ne dajo živeti. Ker vse te debele gosenice izvirajo od ponočnih metuljev, jih moramo čim največ loviti, in sicer tako, da postavimo ali obesimo na vrh posode z zastrupljeno sladkorno vodo. Za uničevanje polžev, ki nam ponoči uničujejo zelenjavo, je priporočljivo posipanje prahu živega apna (ali pepela). V sadovnjaku se zdaj plodi krvna ušica, ki je jako nevarna. Če zapazimo na jablanah na lubju, na rogovilah med vejami ali na starih zacejenih ranah modrikasto bel puh, je to krvna ušica. Takoj vzemi nerazredčenega karbolina in namaži z njim vse te dele na jablanah. Kako da je to važno, spoznamo po tem, ko more zarod ene same ušice v enem samem letu okužiti veliko, razraslo jablano. Na hruškah moramo zdaj odstraniti vse liste, ki imajo majhne mozolje, in jih sežgati, ker je to listnata plesen, ki se prav tako jako naglo razširi.

Nasveti za vkuhanje

»Luknjec« v kozarec za vkuhanje ne bodo nastale, če vkuhanje sadje prav na tesno stlačiš v kozarec. Dobro je tudi, če kozarec s sadjem (zlasti jagodovim) večkrat narobe postaviš na čist prt na mizi.

»Ringlo« moraš, ko ima še trdo meso, vsake sadež posebej obrisati z vlažno krpo in ga večkrat prebrskati z zobobrcem. Za sladkorno raztopino računaš na liter vode 750 gr sladkorja.

Pri vkuhanih mareljah in breskvah dodaj v sleherni kozarec 5-6 koščic, ki jih moraš prej stoli in dati mandeljne tako v kozarec, da so razporejeni proti sredini. Fini okus po mandeljnih preide tudi v vkuhanu sadje.

Na svetu je le tri stotine grama radija, ki s njim zdravimo raka.

Pšička imaš - kako ga učiš?

1. Ko mu daš posodo z jedjo, daj, da najprej počaka. Šele, ko rečeš, »vzemil«, se sme vzgajeni pes dotakniti jedjače.

2. A tudi tega se mora pes naučiti, da na besedo obsedi. Tega ga naučiš, da ga prav na kratko držiš na jermenu in ga po zadku počasi in nalahno potiskaš nizdol.

3. Povelje »Lezi!« je že bolj učena stvar. Pšiček se tega nauči, če njegovo telo od spredeja na zadaj porivamo nizdol in ga tako pritiskamo na tla.

4. Z jermenom naučiš psa, da hodi zraven tebe. Tolklo časa ga vodiš, dokler ne razume na povelje »Sem!«, da sam od sebe pride k tebi in gre mirno zraven tebe.

5. Tudi skakanja se mora pes šele naučiti. Z nizko steno iz desek ga tega učiš najprej z jermenom, nato brez njega.

6. Višek naše šole je »aportiranje«. Na povelje »Aport!« mu porinemo med zobe količek. Če ga spusti še na tla, mu podpreš spodnjo čeljust, z drugo roko ga pa na jermenu vodiš okoli. To delaš dotlej, dokler se pes ne nauči obdržati »aportlac« med zobmi. Nato ga naučiš, kako naj količek pobere s tal. (Dobro si oglej slikel)

Konserviranje paradžnikov

Paradžnikova mezga. Paradžnike operi, osuši, razreži na tanke rezine ter jih pusti nekaj ur. Nato jih zaveži v čisto gosto krpo ter jih obesi tako, da se pod lastno težo ocedijo. Mezgo toliko pokuhaj, da se lahko pretlači. Pretlačeno mezgo pokuhaj do lahote pravilno kuhane marmelade. Še toplo mezgo napolni v razgrete steklenice in kozarce, zalij z oljem, zaveži in shrani na hladnem.

Paradžnikova pašta. Gosto kuhano paradžno mezgo namaži za prst debelo na pomazeni papir ter suši na soncu ali v pečici (po kuhinji). Ko je zmes tako suha, da se loči od papirja, odstrani, razreži na poljubne koščke ter shrani v škati na suhem. Pred uporabo namažaj pasto v mrzli vodi, da se razmoči.

Sušenje paradžnikov. Paradžnike nareži na prst debele rezine, položi na leso in počasi suši na soncu ali v pečici. Pazi, da se sok posuši, ne pa ocedil! Shrani v škati na suhem.

Celi paradžniki v slanji vodi. Drobne, zdrave paradžnike operi, osuši, naloži v kozarec ali v lonec (prsten) zalij s 25% prekuhanu ohlajeno solno raztopino, zalij z oljem, zaveži in shrani na hladnem.

Paradžniki s salicilom. Paradžnike operi, osuši, razreži na tanke rezine ter jih pusti nekaj časa stati, da se ocedi. Potem jih pretlači in med mezgo zamešaj (na 1 kg mezge, 1 gram salicila). Zalij z oljem in hrani na hladnem. Ali pa preklane paradžnike pokuhaj brez vode toliko, da razpadejo. Pretlači, ohladi in zamešaj vanj na 1 kg dobljene mezge 1 gram salicila. Zalij z oljem, zaveži in shrani na hladnem.

Neverjetna zgodba

V predmestju je stanoval prvošolec Lenart pri svoji debelušni, dobri teti. Imel je veliko željo. Pa to ni bila kaka želja iz »Tisoč in ene noči«, marveč je bila prav navadna želja, ki ji je bilo lahko ustreči. Nekoč je bil Lenart videl v nekem cirkusu naučenega zajca, ki je po željah občinstva jemal z zobmi iz škatle zemljevide kakršnega koli dela sveta, voznil se je na majhnem kolesu in je znal s čepico na glavi tudi po vojaško pozdravljati.

Saj to ni taka stvar... Lenart si je mislil, da si bo mogel prihraniti dovolj drobiža in si bo kupil lepega, domačega zajca in da ga bo naučil mnogo lepih stvari in sicer predvsem seštevati, odštevati, množiti in deliti.

Ker zajec ne zna govoriti, pa bo kazal na številke s šapo.

To ti bo iznenadenje! V vseh časopisih bo objavljena Lenartova elika z zajcem, ravnatelj gimnazije mu bo vpriču vsega razreda čestital in bo pisal teti pismo, kako da je njen nečak Lenart največji junak dneva.

Od sleherne malice — in teta mu je dala vsak dan liro — si je prištel po petdeset stotink in ko je imel sto lir, jih je spravil v čepico. Ko je bil nato prvkrat dopolne prost, je odšel v meso na trg, kjer so prodajali razne živali v kletkah.

Na trgu je bilo nebeško lepo. Nebo je bilo sinje in vse poletno, izpod koles se je usipalo blato od ponočnega deževja, kraj pločnika je žuborela vodica kakor potoček sredi vasi. V izložbi točilnice so se veselo svetlikale steklenice. Ljudi pa je bilo na trgu kot mravelj na mravišču. In vsega je bilo ondi, česar koli si si zaželel.

V kletkah in kurnikih je bilo polno živali: košič, petelinov, piščet, grlic, golobov. Najbolj ljubke so bile črne »kokoške španjolke« z obraslimi nožicami, kot bi imele hlače-dopetjače, pa majhni petelinčki ko igračke. In videl si tudi kose, pa kanarčke in veverice. Izpod pazduhe nekega barantača so kazali svoje smrčke majhni piščiki, še prav mladi so bili, kot dojenčki. Toda zajec ni bilo nikjer nič, tudi enega zajca ne.

Trikrat je Lenart obšel trg, pogledal je v vsako vrsto in vsako košaro in kletko, toda zajca ni bilo nobenega.

»Kaj pa iščeš, fant?« ga je nenadoma vprašal neki barantač, ki je bil ves zabuhel od pijače in je pazljivo pogledal bankovec v Lenartovi roki.

»Zajca...«

»Ali kožo, ah...?«

»Kakšno kožo!« je vzkliknil Lenart. »Živega zajca! Kaj me ne morete razumeti? Pa ni nobenega nikjer. Ali so že vse prodali?«

Barantač se je zamislil.

»Koliko pa daš zanj? Jaz bi ti ga že pre-ekrbel.«

»Koliko pa stane?«

Lenart ni prav nič vedel, kakšne so cene za zajce in kako jih prodajajo, ali na kilograme ali na metre.

»Sto lir.«

Barantač je iznova poškilil na Lenartov denar, nato se je ozrl na točilnico in je pljunil.

»Devet in devetdeset lir in pet in devetdeset stotink!« je Lenart plašno skušal znižati ceno.

Vedel je, da se je treba za ceno pogajati.

»Sto lir.« je mrko odgovoril barantač. »Čez pol ure pridi semkaj, prav na ta kraj, pa boš dobil zajca.«

»Živega?«

»Poginulih ne prodajamo.«

Lenart je zadovoljno zacmokal z jezikom in je stopil čez cesto na ono stran k tobakarni, da bi mu čas hitreje potekel, si je ondi v izložbi začel ogledovati znamke od Rta dobre nade. Treba je bilo pogovoriti se o ceni in zamenjati dupikat, ki ga je bil imel.

Pol ure! In le kam jo je mahnil ta preklemani barantač! Skril se je bil nekam v vežo, zdaj ga pa ni bilo od nikoder.

Ni še minilo pol ure, ko je bil Lenart že zdavnaj spet na trgu in je stopical z noge na nogo na dogovorjenem mestu. Tako je bil nestrpen, da je na svoji uri pomaknil kazalec za pet minut naprej.

Slednjič je zagledal barantača, ki mu je pod pazduho migala z nogami neka siva žival.

Zajec!

Barantač si je obrisal nos ob zajčovo dlako in strašno se mu je mudilo.

»Tako! Daj brž tistih sto lir! Komaj sem ga našel... Nesi ga, brž ga nes domov! Kaj me pa zijaš? Dobro ga drži za rep in gobček stisni pod pazduho, ker — če bo kihnil — bo ušel in boš zastoj ob svoj denar!«

Rekši, se je obrnil, izpod čepice je še pomežiknil Lenartu in že so se zaloputnili vrata točilnice za njim.

Lenart je nesel svojega dragocenega zajca domov in čeprav ga je težko nesel, vendar se je od zadovoljstva kar svetil. Za tramvaj ni imel denarja, pa saj bi ga z zajcem tudi ne pustili noter!

»Mirno sedi!«

Toda zajec se ni umiril in je rogovilil z nogami, ko da bi mu bil kdo nasul paprike pod rep.

Mišek reši kapitana Zamaška

Medtem se je Mišek z neznansko brzino bližal črnemu oblaku in že mu je bilo jasno, da ni to noben drug oblak kot tisti, ki je zrakoplov skril v njem.

»Brez dvoma bo res,« si je dejal, »da je zrakoplov v temle oblaku, vendar ne bom tega drugim prej povedal, dokler ne bom prepričan, da je res tako.«

Potem, ko je letel v tisto smer, je pomislil: »Zdaj se bom približal spodaj in bom oblak spodaj obletel.«

Medtem ko je nadaljeval svoj polet, je opazil, kako telo nekega človeka z velikansko naglico pada iz črnega oblaka.

»Moj Bog!« je zavpil, »nekdo je strmoglavil nizdole!«

In koj nato je vzkliknil:

»To je kapitan Zamašek!«

Drezal je Lenarta in tako onegavil, da bi se bil že skoraj izmuznil izpod pazduhe...

Teta Barbara je komaj prišla do sapa. Njen ljubljani Lenart se je jokaj, dušil v solzah, ihtel in stokal. Ves obraz mu je bil moker od solz, a v rokah je držal zajčjo — kožo!

»Pa kaj ti je vendar, Lenartček? Kdo ti je prizadejal kaj hudega? Kakšno kožico pa imaš s seboj?«

»O ta ba-ra-ba! Osle-paril me je! Od njega sem na trgu ku-pil zaj-ca! Mislil sem ti storiti majhno veselje, mislil sem, kako ga bom naučil ra-ču-na-ti... In za to sem dal sto l-l-l-lir...«

»No — in?«

»Pa mi je dal zajca. Nesem ga in nesem, a zajec migota in migota. Kar nenkrat pa ti sko-či iz kože živa mač-ka — in je ušla!«

»Pa kako — mačka?«

»Oh, kaj nič ne razumeš? Tisti razbojnik je kje na dvorišču ujel mačko in jo je zašil v zajčji meh — in mi jo je prodal kot živega zajca... O, kako se mi je vse smejala! Spočetka sem se bil prestrašil, a potem sem začel od jeze in žalosti tu-li-li! O, kako grdo je bilo to! Kaj naj storim, teta?«

»Nikar se ne jokaj, Lenartček...«

Teta je začela božati ubogega fanta in tudi njej je bilo hudo, a hkrati se je prav težko premagovala, da se ni začela na ves glas smejati.

»Le nikar se nič ne jokaj!« mu je govorila. »Veš, bom šla jaz s teboj in ti bom našla živega zajca. Naučila ga bova tudi geometrije, saj si ti brijten fant in ga boš brž naučil. Le nikar se ne jokaj!«

Preproste bluze, ki si jih utegneš doma sešiti.

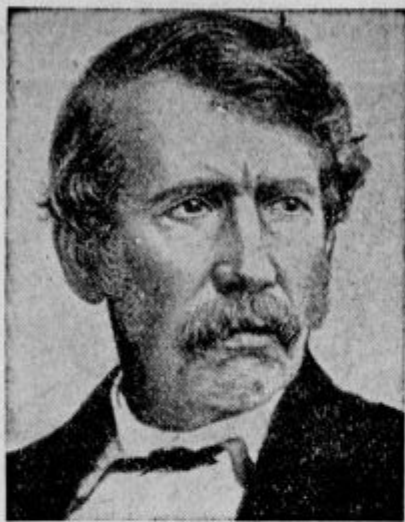

Dve primerni obleki za te dni.

»Zvočni dim«

Slapovi reke Zambezi — največja zanimivost v Afriki

Meseca novembra leta 1895. se je vozil s svojim majhnim čolnikom po afriški reki Zambezi največji raziskovalec Afrike, Livingstone. Domačini so mu pripovedovali, da bo na svojem potovanju prišel do »Mosi-ba-Tunje«, to je do zvočnega dima. Črnci so mu ta dim slikali

Livingstone, raziskovalec Afrike, ki je prvi odkril Viktorijine slapove

s takšno grozo, da je bil prepričan, da bo prišel do velikih in nevarnih slapov.

Livingstone je mirno potoval dalje po reki in je res prišel do velikih slapov te reke, katere je v svojem dnevniku opisal takole: »Ko smo bili oddaljeni eno miljo od slapov, sem zapustil težji čoln in prestopil v lažjega. Za veslače sem vzel tiste domačine, ki so dobro poznali hitrost toka. Po vrtincih in mirnih vodah smo vozili hitro dalje in smo se ustavili pri otoku, ki leži sredi reke pred samim prepadom, v katerega izginja vodovje.

Ko smo bili že na samem otoku sredi reke in nas je od slapa ločilo samo nekaj korakov, še nismo mogli ugotoviti, kam izginjajo neizmerne količine vode, ker je bila stena nasprotno kamenite površine oddaljena od nas kakšnih 80 korakov. Tega nisem mogel ugotoviti tako dolgo, dokler se nisem previdno priplazil na sam rob otoka in opazil, da zija v reki med enim in drugim obrežjem velikanski prepad.« Tako je popisal slapove Zambezi Livingstone.

Pozneje je te slapove obiskalo še več drugih hrabrih raziskovalcev. Eden od njih popisuje svoj obisk tem slapovom sledeče: »Nisem se mogel več premagati ter sem se slapovom Zambezi približal ravno tako, kakor svoje-

časno Livingstone, prvi Evropejec, ki jih je odkril. Tudi mene je vozil »kanu«, čoln, ki so ga veslali štirje črnci. Previdno smo se ogibali nevarnih vrtincev in se spuščali vedno nižje z vodnim tokom. Spretno smo izkoristili vsa mirnejša mesta, ki jih imenuje Livingstone. Izrekli smo se tudi na njegovem otoku, ki se po njem imenuje, kakor tudi gradič, ki stoji v bližini. V svojem romantičnem razpoloženju sem mislil, da se vozim po istih kamenitih soteskah, kakor svoječasno Livingstone. Stopal sem po ozki stezi na otok. Vse bolj se je približevalo bobnenje. Hladna meglica, ki jo je med drevje nosil veter, je postajala vse gostejša. V trenutku sem bil moker do kože. Prispel sem na rob otoka. Pred mano se je na obe strani razprostirala voda, ki jo je samo nekaj korakov dalje požirala zemlja. Visoko proti nebu se je dvigala srebrna vodena megla, iz katere so prihajali čudni zategnjeni glasovi — »zvočni dim«. Šele sedaj sem videl ogromni obseg slapa. Raztegal se je dobro miljo desno in levo od mene. Najzanimivejše je bilo to, da je bil nasprotni rob stene na isti višini, kakor rob, na katerem sem stal. Med obema se odpirala zemlja 120 m globoko. Bazaltne stene tega prepada so črne in se svetijo. In v ta prepad izginjajo velike količine vode. Najprej padajo na ožji prostor, ki ga imenujejo »zavreli kotli«, od tu pa zopet globlje v nov prepad.

Kdo je iznašel poštne znamke

Pisemske znamke so se prvič pojavile okoli leta 1645. Na to zamisel je prišla vojvodinja Longueville, dvorska dama francoskega kralja Ludovika XIV. Pred uvedbo poštne znamke je moral vsak priti s pismom na pošto ter tam plačati predpisano pristojbino v gotovini, da je pošta upravnika lahko oddala pismo naslovljenemu. Na poštah je zato bilo vedno dosti ljudi, ki so bili dostikrat precejšnja gneča. Tak dogodek se je primeril tudi omenjeni vojvodinji, ki se je zaradi tega takoj pritožila glavnemu državnemu blaginiku Fouquetu. Njemu je tudi svetovala, da bi bilo to vprašanje lahko rešiti zelo enostavno, če bi se na vsako pismo prilepil natiskani kraljevski grb. Na grbu naj bi bila tudi označena cena, nakar bi vsak

To so znameniti Viktorijini slapovi, ki se imenujejo po istoimenski kraljici. Človek, ki sam ni videl teh slapov, si sploh ne more predstavljati, kako velike množine vode padajo s silnim hrupom v prepade. Računajo, da pade v minuti v globino 691.000 ton vode. Voda teče po strugi, ki je široka eno miljo, globoka 4 m, na katerih mestih pa do 20 m. Voda je tekom let stalno izpodjedala stene ter je v trdem bazaltu delala prepade za prepadom. To dela še danes. V zahodnem delu slapov, v »Vražjem kataraktu«, si dela nov prepad. Pri narastli reki je megla, ki se dviga nad slapovi, tako gosta, da jih ni mogoče videti niti iz razdalje 100 m. Od Livingstonea pa do danes se je prepad že zelo razširil. Tedaj je bil samo 26 m širok.

Domačini niso zastoj proglasili te megle za »zvočni dim«. Megla se namreč še danes opazi že oddaleč ter se čuje velik šum kot nekak zamolkli zvok, ki spreminja tone v raznih višinah in modulacijah. Seveda je na domačine ta pojav deloval kot nekak strah.

Od Livingstonea do danes so slapove reke Zambezi popolnoma preiskali. Pri njih ni več nobene tajne romantike, temveč so vse pojasnili z naravnimi zakoni. In tam, kjer je Livingstone mislil, da ni mogoče hoditi, je izpeljana danes lepa cesta. Moderni inženirji so celo napravili most nad samimi slapovi. Tu so postavili tudi moderne hotele ter danes bogati potniki v največjem udobju lahko opazujejo največjo zanimivost v Afriki. Proti večeru in ponoči ob mesečini pa lahko uživajo v mavričnih barvah nad samimi slapovi in poslušajo tajne glasove »zvočnega dima«.

lahko oddal pismo v posebne zaboje, ki bi jih bilo treba postaviti po mestu. Poštni uradniki bi ob gotovih urah izpraznjevali poštne nabiralnike in pobrali vsa pisma. Fouquet je bil zaradi zamisli vojvodinje Longueville zelo navdušen ter je njen predlog takoj sprejel. Vendar pa je preteklo še precej časa, preden je dvorski tiskar naravniki znamke, poštna uprava dala izdelati poštne nabiralnike, kralj pa izdal odredbo, da se je morala na vsako pismo prilepiti znamka.

Uvedba poštne znamke v Franciji se je kmalu zelo dobro obnesla ter so jih nato kmalu uvedle tudi ostale države. Danes si brez njih sploh ne moremo misliti rednega poštne prometa.

to čudo ime »telefon velikega duha« Manituja, indijanskega boga. Da bi ne bilo nobenega dvoma, da sta se res pogovarjala prava poglavarja, so peljali oba 250 milj daleč, kjer je bila približno polovica telefonske napeljave, tako da sta opravila vsak pol poti. Tu sta se sešla in se osebno prepričala, da je bilo res, kar se je nekaj dni prej zgodilo, da sta bila torej oba osebno pri slušalkah. Ta novica se je kmalu raznesla med Indijanci, ki jim je bil odsej telefon svet ter so pustili pri miru telefonske drogeve in žice.

Nevarna otroška igra

Na železniški progi Pariz—St. Quentin je bilo pred nekaj dnevi več nerazumljivih motenj v električnih signalih. Stroga preiskava je šele čez nekaj dni dognala, kaj je bilo vzrok nerazumljivim in nevarnim motnjam. Skupina 8 do 13 let starih fantičev je pred prihodi vlakov splezala na signalne drogeve, prerezala žice, ki so vodile k signalom, signale pa naravnala na »stoj«. Vlaki so se ustavili, dečki pa so tekali od vagona do vagona in prosjčili po vlaku. Eden je stal pri signalu in ga čez nekaj časa naravnal tako, da je pot prosta, in vlak je zopet nadaljeval svojo pot. Šele vsiljivo in večkrat se ponavljajoče prosjačenje je pomagalo oblastem, da so lahko odkrile zvijačo predrznih pobalnikov. Na srečo ni bilo nobene nesreče zaradi tega.

Borba Francije za prehrano

Zaradi blokade, ki jo nad Francijo izvaja njena bivša zaveznica Anglija, se mora nezasedeno francosko ozemlje boriti s silnimi težavami pri prehrani svojega ljudstva. Da bi vsaj delno uredila to vprašanje in se kolikor mogoče postavila na lastne noge, je bila pred kratkim gospodarska konferenca v Alžiru, na kateri so sodelovali poleg zastopnikov matične dežele še delegati iz Tunisa, Maroka in Alžira. Konferenca je razpravljala samo o vprašanju večje pridelave žita in prehrane francoskega prebivalstva doma in v kolonijah. Sklenjeno je bilo, da bodo kolonije odslej še hitreje pošiljale v nezasedeno Francijo razna živila, kakor pa do sedaj. Iz posameznih kolonij bo lahko Francija dobivala žito, olje in vino.

slutil, ko je slišal, da ga kličejo z »Vinetic«. Palmer je ušel z ladje. Kljub silnemu naporu vseh agentov sedaj še nikomur ni bilo mogoče zvedeti, kam je ušel in kaj namerava!

Spet se vsede Rackley za pisalno mizo. Znova požene ves stroj, ki mu je na razpolago. Njegovi agenti in zastopniki hite po vsem mestu in razpredajo mrežo. Vse te ljudi zanima eno samo vprašanje: kje je Palmer? Nikdar ni bil še Rackley tako razburjen in vznemirljen! S košenimi prsti bobna po mizi. Ves nestrpen nato vstane, koraka po sobi sem in tja. Pa se kmalu vrne k mizi. Zopet sega po telefonih, zopet sprašuje, zopet naroča. Vedno bolj ježno in nestrpno meče telefonsko slušalko na vilice.

Palmer! Tudi ta je bil postavka v njegovem računu, vendar ga je premalo vpošteval. In Palmer je trmast, bolj trmast kot bi mogel pričakovati. Presneti Palmer bi mu udegnil celo prekriti računi!

Šele okrog desetih ponoči mu sporoče: Palmerja so opazili, ko je okrog osmih in deset minut zvečer nenadoma prišel pred Grillovo palačo in vstopil vanjo. Dosedaj hise še ni zapustil!

Tedaj ve stari Rackley, da ne sme izgubiti niti minute...

IV. poglavje.

Srečanje dvojnikov.

Medtem si stojita Jones Grill in Frank Palmer nasproti. Grill je presenečen. Nekaj časa potrebuje, da se zave. Pred njim stoji vendar človek, ki mu je na las podoben! Grillov blede obraz dobi napet izraz. Zenice se mu širijo, kakor da bi bil pijan. Prav počasi vstane izza mize. Stisnjene pesti nasloni na pisalno mizo, nagne se naprej, kakor da bi hotel skočiti v svojega dvojnika. Neznosna tišina mori vdušje. Le težko in naporno dihanje, že bolj podobno sikanju, je čuti,

Racionalna uporaba mrhovine na Madžarskem

Statistično so dokazali, da je dosedaj madžarsko gospodarstvo letno izgubljalo 3600 vagonov mrhovine v vrednosti več milijonov pengov. Poginjele živali so namreč enostavno pokopavali v zemljo in jih niso predelovali v važne industrijsko-gospodarske namene. Pri vedno bolj racionalnem gospodarstvu, je morala tudi madžarska vlada seči po samopomoči ter je poslala v Nemčijo in Švico posebno študijsko komisijo, ki je proučevala predelavo trupel poginjenih živali v razne gospodarske namene. Po vrnitvi komisije je madžarska vlada izdelala zakonski načrt, ki predvideva obvezno uporabo in vnovčenje mrhovine. V ta namen bo vlada zgradila okoli 40 pokrajinskih obratov, za kar je odobrila tudi že potrebne kredite. Naprave bodo veljale okoli 6 milijonov pengov. Deloma bo krila izdatke sama država, deloma pa tudi samo privatno gospodarstvo. Znano je, da da 100 kg mrhovine 25 kg dobre, redilne krmilne moke za živino in 10 kg raznih industrijskih masčob. Razen tega je pa od poginjenih živali še uporabna koža, parklji, dlake in pa drugi ostanki.

Agrarna politika Mandžukua

Druga pelletka za obnovo Mandžukua, ki bo pričela drugo leto, predvideva predvsem pospeševanje in zboljšanje kmetijstva. Na ta način misli Japonska iz Mandžukua napraviti največjega činitelja v svojem avtarkičnem veliko-azijskem gospodarskem prostoru. Razvoj težke industrije se bo prav tako nadaljeval, toda samo v zmanjšanem obsegu, kar je vsekakor posledica vojne, predvsem pa blokade, ki jo napram Japonski izvaja Amerika in Anglija.

Iz aristokratskih časov

V tistih časih, ko so še graščaki gospodarili po naših krajih, je pisal podložnik svojemu zemljiškemu gospodu: »Ponižno sporočam vašji milosti, da so blagorodne krave vaše grofovske svetlosti izvolile popasti mojo preponično pčenoico in so mi blagovolile narediti za 9 forintov in 27 vinarjev škodo...«

Kapljica je vedno njegova

Žena je imela moža pijanca, ki se nikakor ni hotel odvaditi pijančevanja. Kupila mu je čašo, na kateri je bil naslikan angel, in mu jo natočila, mož pa jo je izpraznil. »Kaj se nič ne bojiš? Vsaj angela bi se moral bati!« — »Čemu neki? Rad ga imam, pa sem vino popil, da angelj ne bi utonil.«

Drugi dan je žena kupila čašo, na kateri je bil naslikan hudobec, jo nalila in jo ponudila možu, toda mož jo je zopet na mah izpraznil. »Bes te plentaj, mar se niti hudobca ne bojiš?« — »Sovražim ga! Vse sem popil, da bi mu nič ne ostalo.«

Anekdote...

Brahms

Johannes Brahms je bil prilično zmeren v jedi in pijači. Če so mu pa kje ponudili ali pripravili dobro kosilo ali večerjo, je dostikrat tudi zelo pretraval. Nekega dne ga je srečal na ulici prijatelj. Brahms je bil židane volje in ves razigran in je hitro hitel dalje.

»Kam pa tako hitro,« ga zdržuje prijatelj.

»Domov, kjer me čaka goste.«

»A, tako? Verjetno imate goste?«

»Nikar ne skrbite, prijatelj. Za mizo bova čisto sama: gos in jaz.«

Dumas

Dumas je bil nekoč v večji družbi svojih prijateljev, ki so ga vsi prosili, da bi jim prečital kakšno novo gledališko delo. Dumas je nato rad pristal. Pri tem jih je pa opozoril, da bo prečital delo drugega pisatelja. »Zakaj pa drugega pisatelja?« so ga začudeno vprašali prijatelji. — »Zato, ker imam v tem slučaju vedno uspeh. Če komad ugaja, se veselijo kot recitator, če je pa zanič, mi je to drago kot tovarišu.«

Grof Cagliostro je bil velik pustolovec in slepar. Med drugim je stalno rad govoril in trdil, da je nad tri sto let star. Ob neki priliki je policijski uradnik vprašal njegovega slugo, če je resnično njegov gospodar toliko star. Sluga mu je skromno in preplašeno odgovoril: »Visto, to, obžalujem, da vam v tem pogledu ne morem točno odgovoriti, ker sem pri grofu v službi šele 150 let.«

»Pišem se Frank Palmer,« pravi dvojnik počasi, z negotovim in zamolklim glasom. »Oprostite, prosim, Frank Palmer...« Dvojnik stopa bliže in prihaja v ozki snop svetlobnih žarkov namizne svetilke. Vedno bolj razločno ga vidi Grill. Končno stoji drug drugemu nasproti, le pisalna miza ju loči.

»A, tako!« pravi Grill zamišljeno, kakor da še ne bi bil zapopadel.

Palmer pokima. »Gospod Grill, prišel sem, da vam vse povem. Res, nisem kriv vsega tega, kar se je zgodilo. Jaz...«

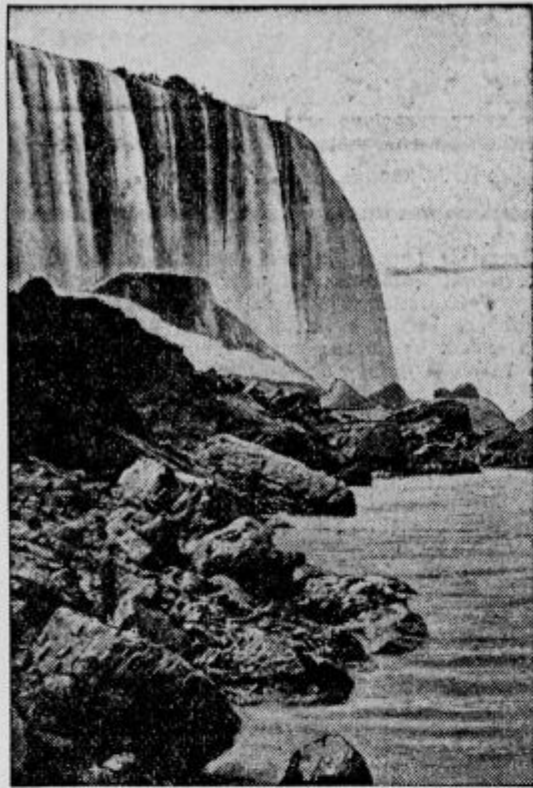
Grill se otrese zmedenosti, razburjen plane k Palmerju, ki mirno stoji pred njim, zgrabi ga za obe rami in ga strese z vso silo.

»Vi ste torej...« Da, sedaj razumem Gizelot! Ves obup zadnjih dni izbruhne iz njega: »Vi ste torej ta lopov in jaz...« Kako je mogoče...? Besede kar vro Grillu iz ust, medtem pa nepremahoma suje Palmerja. Prav tako hitro, kakor ga je pograbila jeza, ga tudi popusti. Nem obstane pred Palmerjem, spusti roke z njegovih ramen, odkima z glavo in se počasi vsede nazaj. Palmer zamažne primerno besedo, a katero bi premostil prepad med njima, Grill pa skriva obraz v dlani, stoka in kolne. Končno se olajša. Začne se glasno in grenko smejati. Palmer ne ve, kaj bi počel. Še bliže stopi in prosi: »Gospod Grill, prosim vas, poslušajte me!«

Grill se smeje naprej. »Zberite se, gospod Grill... Morda lahko še kaj ukrenemo in rešiva. Saj ni bila moja krivda. Rad bi vse popravil, če se le da!« Grill preseka svoj smeh. Palmer zopet ostrmi, ko vidi zaničevanja polni pogled, a katerim se mu reži Grill v obraz.

»Rešiti?« plane iz Grilla. »Kaj bi pa radi rešili? Mene morda? Kaj? Ha, ha... Imel sem vas za navitega lopova, zdaj se mi pa zdi, da ste čisto navaden norec.«

Zopet molk.

Slap veletoka

Dolarske hijene

Če je včeraj okrog poldneva na bozi še moglo prevladati upanje, da bo Grill obdržal tečajje ali jih celo pognal v višino, tedaj danes ob začetku borznega dela ni nikogar, ki bi se udajal tako praznim nadam. Delnice Grillove družbe in bakrenih rudnikov imajo z vsako minuto slabši tečaj. Slabotne govorice, ki naj obetajo preobrat, ne morejo mnogo pomagati, čeprav se Grillovi zaupniki trudijo, kolikor le morejo, da bi nesrečo zavrl. Opoldansko časopisje kriči že z velikimi naslovi: Družba Grill prvič, odkar obstaja, v današnjem dopoldnevu ni mogla izpolniti vseh obveznosti. Prosila je za odlog. Vsem Wallstreetu ni niti norca več, ki bi dal počen groš za še tako poceni delnice Grillove družbe ali bakrenih rudnikov.

Potek dogodkov na borzi naslednje stari Rackley kar za pisalno mizo. Delnice Grillove družbe so padle že na 27 dolarjev, delnice bakrenih rudnikov so vredne le še 19. Takega dneva Wallstreet že dolgo ni doživel. Milijonske vrednosti so v nekaj urah šle iz nekaterih žepov v druge. Malo pred zaključkom današnje borze postane ponudba delnic Grillove družbe in njegovih rudnikov še večja. Tedaj naroči stari Rackley svojim mešetarjem in zastopnikom, naj začnejo prav previdno nakupovati. Toda tako zelo previdno, da se to na tečajih ne bo poznalo.

Pozno popoldne telefonira Rackley generalnemu ravnatelju Western banke. »Halo, tukaj Rackley. Kajne, jutri opoldne ob dvanajstih poteče rok, do katerega ne smete prodati delnic, ki jih je pri vas zastavil Grill.« Glas na nasprotni strani je sila razburjen: »Da, šele jutri opoldne... Zadel nas je strašna iz-

guba! Naša banka je posodila na Grillove delnice trikrat toliko denarja, kot so po zadnji tečajnici danes vredne.«

»Vaša banka ni doživela nobene izgube!« pravi Rackley. »Jutri opoldne ob dvanajstih bom kupil jaz vse pri vas zastavljene delnice po trikrat večji ceni, kot bo njihov uradni tečaj!«

Rackley zadovoljen odloži slušalko. Jutri opoldne bo kupil 60% vseh delnic Grillove družbe. Medtem pa bodo kupili njegovi zastopniki večino ostalih 40% delnic in delnice rudnikov bakra v Coloradu. Jutri opoldne bo on sam že edini lastnik Grillove družbe in rudnikov.

Bitka je dobljena! Jones Grill je odigral. Poročila, ki jih dobiva Rackley, pravijo, da Grill svoje hiše vse dan ni zapustil. Nekajkrat je dobil le telefonska poročila o razvoju na borzi. Večkrat je Grill tudi poskušal, da bi napravil z Western banko nov dogovor, toda ni se mu posrečilo. Stari Rackley sede zopet k telefonu.

»Halo, Smith, pazite! Vi še najbolj veste, kako je treba postopati z Grilom. Ponudite mu v mojem imenu tole: ostane naj kot generalni ravnatelj s prav lepo plačo v Grillovi družbi, ki jo bom jaz prevzel, in naj družbo vodi naprej!«

Kar je še treba storiti, ne potrebuje niti Rackleyeve roke, niti njegove glave... Rackley se hoče odpeljati domov, da se odpočije od napornih ur. Že vstopa v svoj avtomobil, ko prihiči sluga in ga ustavi: »Gospod Rackley, nujno vas kličejo k telefonu.« Nejevoljen se ozre Rackley: »Kdo, za vraga, pa sinistri?«

»Ne vem, gospod Rackley! Na telefonu so le rekli, da je nujno poročilo s krova ladje »Vinetic.«

Rackley se pozoren obrne. Pohiti nazaj v palačo in se potegne z dvigalom v višino. Dve minuti kasneje ve, kar je prav za prav že za-

Mali oglasi

V malih oglasih velja pri izkazanju službe vsaka beseda L. 0,30, pri šnitovanih oglasih je beseda po L. 1,- pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L. 0,60. Davek se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Jstejo:

Učiteljica

18-letna kakršno koli zaposlitev bodisi kot otroška varuhinja, otroška vzgojiteljica, učiteljica ročnih del ali pa podobno v kakšni pisarni samo da se preživljuje. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Učiteljica« 10629.

Mlinarski pomočnik

mlad, izkušen v valjenem mlinu, vešč zaganja na venecijanka, išče službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 10702.

Trgovski pomočnik

mlad, začeten, priden in pošten, išče službo kjer koli. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Začetnik« št. 10685.

Iščem službo

za v mlekarstvo, slaščičarstvo, pekarni, bufet, trafikali ali kaj podobnega. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna« številka 10677.

Starejša kuharica

želi službo v Ljubljani pri manjši družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10676.

Mlada dekle

z malo maturo, išče kakršno koli službo, najraje k otrokom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10639.

Trgovska pomočnica

mlada, išče službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10647.

Odliljak - petošolec

mlad, roben družine, želi instrumentirati vse nižješolske predmete klas. gimnazije. Naslov v upravi »Slovenca« 10734. (u)

Fant

star 27 let, išče stalno (skitno) službo za daljšo dobo. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10751. (a)

Službe

Dobe:

Služkinjo

veščo kuhe in hišnih del, iščem za Ljubljano. Pogoji: poštenost in zdravje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna« št. 10753. (b)

Kmečko dekle

do 18 let staro, zdravo in pošteno, iščem za takoj. Pozniš Pavia, Ljubljana, Dravska ulica 11 — za Stadionom. (b)

Gospodična

se sprejme za vsa pisarniška dela z znanjem, poleg slovenskega, po možnosti tudi italijanskega in nemškega jezika. Gdš. z malo prakse imajo prednost. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Venezia« št. 10803. (b)

Samostojna kuharica

stara od 35—50 let, se sprejme za veččlansko družino v Ljubljani. Res kuhe popolnoma zmožna naj se javijo na upravo »Slovenca« pod »Gospodinja« št. 10804.

Kuharico

popolnoma samostojno, ki je služila v finih privatnih hišah, sprejemam čimprej proti dobri plači. — Ponudbe z navedbo starosti in doseganja služb na upravo »Slovenca« pod »Gospodinja« št. 10778.

Trgovski pomočnik

specerijske stroke, dobi takoj dobro, stalno mesto prevoznika in inkasanta (voznika s tricalijem). Potrebna garancijska pisma. Predpogoj: zdrav, močan, srednjih let ter vreden tega posla. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 10778.

Služkinjo

za hišna in poljska dela, sprejemam takoj. Ljubljana, Močnikova 13.

Trgovski potnik

vešč italijanske, pisarniških del ter knjigovodstva, dobi takoj stalno, dobro službo. — Pismene ponudbe poslati na upr. »Slovenca« pod »Prvo vrstna moč« 10750.

Služkinja

stara najmanj 33 let, se sprejme kot gospodinja na kmetstvo posestvo v Vel. Laščah. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10767.

Čevljarke pomočnike

sprejme Grilo et Comp., čevljarstvo, Novo mesto.

Služkinjo — gospodinjjo

sprejemam na vinogradno posest. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Trajna služba, Novo mesto« št. 10739.

Viničarja

s sadlarskim-vinarskim tečajem, starejšega, vestnega, poštenega, sprejemam za novomeški okraj. Stalno mesto, ugodni pogoji. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Viničar« št. 10758.

Krojaškega pomočnika

dobrega, sprejemam takoj. Matoh Ignac, Rožna dolina c. VII, št. 30.

Dekla

z dežele, ki je vajena samostojno opravljati dela v vrtni in pri šivilji se sprejme. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Stalna služba« št. 10805.

Dekle

pridno in pošteno, vajeno vseh gospodinjstvih del in kuhe, sprejemam k enemu otroku. Bonač, Beethovnova 15-I.

Kupimo

Kupujem

vse vrste cunj, šiviljske, krojaške odrezke, vreče po najvišjih cenah. Alojz Grebenč, Vošnjakova ulica 4, telefon 34-26.

Tehtnico-decimalko

dobro ohranjeno, kupimo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10695.

Oves

tudi manjše količine ponudite v nakup spedičiji Turk, Ljubljana. (k)

Sveže korenine od radiča

z modrim evetom, ki raste ob potih in travnikih, grozdne tropine s pečkami in robidne liste — kupuje Ralek, Ljubljana, Wolfova 13, dvorišče.

Veliko peč

kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10745. (k)

Svilene odpadke

vseh vrst, kupuje Metalla, Gospodarska št. 16.

Cementa

kupim par tisoč kilogramov. Fotograf, Brezovič, pri Ljubljani.

Suhe gobe

jurčke in liščke, kupuje po najvišji dnevni ceni trgovina M. Čuček, Sv. Petra cesta št. 13.

Gobe

sveže, male za vlaganje, kupi večje količine trgovina Čuček, Sv. Petra 13.

Poizvedbe

za živali:

Lepo nagrado

dam tistemu, ki mi sporoči, kje je konj s algom števil. 596, visok 160 cm, desno oko rjube, na čelu mala lisa, star 6 let, rdeč. Kočar Ivan, Zalog št. 9, pošta Dev. Mar. Polje.

Prodamo

Izložbeno omaro

6X2,5X50 cm pripravno za vzidavo ali vežo proda. S. J. Hamann, Ljubljana, Mestni trg 8.

Pristna oranžada

v originalnih steklenicah in mineralna voda na dobo se dobi v glavni zalogi Kolodvorska ul. 8. M. Gerovaa.

Pralnica

obstoječa iz 4 likalnih strojev, 1 kalandra, 1 centrifuga, 1 kompresorja, 2 kotlov, 1 soda za škrobenje, s transmisijami in izrazi se ugodno proda. — Informacije na telefon št. 26-89. (s)

Posnemalnik

nov, znamke »Alfa«, za 100 litrov, prodam. Predovič J., Poljanska 73, Ljubljana. (l)

Otroški voziček

globok, dobro ohranjen, prodam ali zamenjam za sportnega. Rožna dolina Cesta II, št. 40, priti. (l)

Pisalni stroj

»Remington« s kovčgom, novejšega modela, poceni prodam. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 10723. (l)

Zeljarji!

Stroj za rezanje zelja — takoj prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10806.

Marmelado

in ovčični med, kupite najugodnejše v trgovini M. Čuček, Sv. Petra 13.

Otroški voziček

globok in stajko, prodam. Rudnik št. 92.

Električen rešo

z dvema ploščama, nov, ugodno prodam. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Rešo« št. 10768.

Namizna jabolka

prodaja po zmerni ceni Kmetijska družba, Ljubljana, Novi trg št. 3.

Ograjo za balkon

prodam. Pugljeva št. 14, Kodeljevo. (l)

800 količkov za ograjo

130 dolgi, 3—5 cm debeli, obeljeni in 400 cvetličnih lončkov 18—22 cm premera — naprodaj. Polše, Malavas št. 40, Ježica.

Hladilnica

tovarniška nova, še ne montirana, pripravna za večjega ali srednjega mesarja, naprodaj. — Interesenti naj pišejo na upr. »Slovenca« pod »Hladilnica« št. 10789.

Nemščino

od osnovnih začetkov do popolnega obvladavanja poučuje prof. dr. Svoboda, Emonska 2.

Želji, žico

vseh dimenzij tudi večjo količino, prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Želji, žica« 10810.

Mikalnik

(Karde) s predtrgalcem (Vorreiser) skoro nov — ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10811.

Sobe

Oddajo:

Sostanovke

se sprejmejo. Polizve se: Tržaška cesta 60.

Opremljeno sobo

s posebnim vvhodom oddam dvema gospodoma št. 15. septembrom. Naslov v upravi lista pod št. 10757.

Trisobno stanovanje

zamenjam za dvosobno. Slomškova 7-II, levo. — Ogled od 10—12. (s)

Sobo

manjšo, opremljeno, oddam gospodini v sredini mesta. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10759.

Jstejo:

Enosobno stanovanje

s kuhinjo, po možnosti s kopalnico, iščeta za novembra novoporočena. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Periferija« 10523. (l)

Dve sobi meblirani

s souporabo kuhinje in kopalnice v sredini ali periferiji mesta, se iščeta za takoj. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sigurne plačnike« št. 10705.

Prazno sobo

suho in zračno, v sredini mesta išče za 1. oktober gospodinja-uradnica. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Prazna soba« 10371. (s)

Pouk

Konverzacija

Italijanske popolnoma zmožno damo išče gospodinja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Konverzacija M. P.« 10717.

Strojepisni pouk

Večerni tečaj. Pričetek 1. septembra. Christofor zavod, Domobranska 15. (u)

Tečaje

za italijansko in slovensko stenografijo priredi Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani. — Prijave: Gregorčičeva ul. št. 27, pritišče med 8. in 14. uro. Tel. 26-52.

Nemščino

od osnovnih začetkov do popolnega obvladavanja poučuje prof. dr. Svoboda, Emonska 2.

Stanovanja

Oddajo:

Dvosobno stanovanje s kabinetom — oddam s 1. oktobrom. Kopač Stan-ko, Vodnikova c. 173.

Dvosobno stanovanje

oddam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Za tobačno tovarno« 10748. (s)

Jstejo:

Dvosobno stanovanje

18-letna tričlanska uradniška družina s samostojnimi poklici za september—oktober. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Dobra stranka« št. 10678.

Stanovanje

eno, ali dvosobno, iščejo odrasli. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Takoj 10754«.

Dvosobno stanovanje

s kopalnico, išče mirna stranka dveh oseb. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Čisto stanovanje« št. 10785.

Enosobno stanovanje

za dve osebi, v mestu ali zunaj, iščem za oktober. Plačam v gotovini, ali pa dam prvovrstna bukova drva. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sončno« št. 10763.

Radio

Trocevni radioaparati

bater, znamke »Ingelen« — prodam. Hrenova ulica št. 14, I. nadst. (v)

Šivalni stroji

Šivalne stroje

najboljše, dobite pri znanstveniki Ivan JAK in sin, Ljubljana, Tyrševa cesta 36.

Posestva

Prodaj več trgovskih,

gostilniških in stanovanjskih hiš in vil v centru in okolici ter gozdov. — Zajec Andrej, realiteta pisarna, Tavčarjeva ulica št. 10, telef. 35-64.

Stavbišče

ob tramvajski progi, blizu centra z vpeljanim vodovodom in kanalizacijo — prodam. Posredovalci izključeni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10707.

Manjšo parcelo

ali hišo kupim takoj. — Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Takoj« 10775.

Dvonsobna hiša

s trgovino, na glavnem trgu v večjem mestu Slovenije, Ljubljanska pokrajina, se proda zaradi upokojitve. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zmerna cena« št. 10715.

Vajenci

Učenka

zdrava, močna, z dobrimi šolskimi spricavali, se sprejme takoj pri Srečko šreclji, trgovina s mesnim blagom, Mokronog.

Revna absolventka

moščanske sile, se želi izučiti v trgovini, po možnosti z oskrbo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ubogljiva« št. 10703.

14 leten fant

priden, se želi izučiti kake obrti. Korec, Komenskega 21.

15 letna deklica

poštenih staršev, bi se rada izučila za šiviljo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Marljiva« št. 10698.

Šivilja sprejme učenko.

Tržaška cesta št. 60.

Kovaškega vajenca

sprejemam takoj. Alojzij Zidar, Jegličeva 15. v

Fant z malo maturo

bi se rad izučil strojne, avtomehanične ali električne stroje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 10749. (v)

Vajenca

za kleparsko in vodovodno obrt, sprejemam. Stan-ko Kezele, Bohoričeva 3. (v)

Učenko

za knjigarno in papirničo, sprejemam. Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Učenka« 10743. (v)

Deklica

z 2 mešč. razredoma, išče mesto učenke-šivilje. — Najrajši v Sv. Jakobski ali Trnovski okraj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 10758. (v)

Vajenko

sprejme salon klubov »Chica«, Ljubljana, Wolfova ul. 3.

Vajenca

za mizarstvo obrt, sprejemam. Hrana in stanovanje pri mojstru. Pečjak, Dolnje Polje, p. Straža.

Vajenca

za plekarsko in slikarsko obrt, sprejemam. Borštnar Stefan, Podmilščakova 4, Bežigrad.

Frizersko vajenko

katera bi nadaljevala učno dobo kot praktikančinja, sprejemam. Polanc, Kopitarjeva. (v)

Glasba

IZDELOVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS LJUBLJANA

TYRŠEVA C. 35

ZAHTEVAJTE CENIK

Otroške harmonike

skoraj nove

Prehrana

Dijaka z vso oskrbo
sprejem. Naslov se po-
izve pri g. Maroltu Ja-
nezu na kolodvoru Ljub-
ljana-Rakovnik. (D)

Dijaka-višješolca
sprejem na hrano in
stanovanje. Plačilo po do-
govoru. — Mavec Franja,
Ljubljana, Prisofna ul. 1.

U najem

Enostanovanjsko hišo
blizu Ljubljane — oddam
v najem. Naslov v upr.
»Slovenca« pod št. 10650.

Pozor, trgovci!
Oddajam lokal, sam ali s
stanovanjem, na zelo pro-
metni točki, za delikateso,
mesarstvo ali trgovino z
živili, za november. Ogled
od ponedeljka do četrtega.
Marica Cek, Pokopališka
št. 35, Ljubljana.

Razno

Monograme za robce
in perilo, gumbe, gumb-
nice, entel, ašur, predtisk
izvršimo takoj. Tamburira-
nje oblek, vezenje perila.
Matek & Mikeš
Ljubljana, Františkanska ulica
nasproti hotela Union

**»Izročajte in širite
»Slovenca«!**

Denar

Vse denarne in trgovske
posle
izvršim hitro in točno.
Obrnite se na:

Rudolf Zore
Gledališka ulica 13.
Telefon 38-10

Denar
Hočete dobro naložiti
svoj denar? Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Varnost« št. 10802.

Avto-motor

Bencinski motor
znamke »Zemlink« 5 do
6 ks, v dobrem stanju,
ugodno prodam. Ogled:
Leben, Bizovik št. 2 pri
Ljubljani. (f)

Oblastv. koncesionirana
šoferska šola
za poklicne šoferje in
amaterje

I. Gaberšček
bivši komisar
za šoferske izpite
Kolodvorska ulica št. 43
Telefon šte. 28-28

Bencin

se ne dobi več in se z
njim brez izjeme ne sme
več voziti. Zato si pu-
stite predelati vaš osebni
ali tovarni avto na po-
gon z ogledom v Specialni
generator delavnici, Tyr-
seva 13, (Figovec, levo
dvoirišče). (f)

Filatelija

Filatelisti pozor!
Najugodnejše kupite in
vnovčite znamke vseh
kontinentov do poslednjih
okupacijskih znamk — v
knjižarni Janez Dolžan,
Ljubljana, Stritarjeva 6.

Pravi filatelisti

znamke ne lepijo! Edina
in polno vredna znamka
je brez prilpke. Zbirajte
v vložnih albumih naj-
boljše kvalitete JOI, ki
jih dobite v vseh forma-
tih v knjižarni Janez
Dolžan, Ljubljana, Stri-
tarjeva 6.

Pozor pred falzifikati!

Ne pozabite, da po želji
ugotovi pristnost okupa-
cijskih znamk edini sod-
no zapriseženi izvedenec
Jule Bar, in to v trgovini
Janez Dolžan, Ljub-
ljana, Stritarjeva ul. 6.

Izšel je album

slovenskih znamk. Na-
vadna izdaja 20 lir, luk-
suzna izdaja 50 lir. Za-
željeni so preprodajalci
za albume, za znamke in
za kataloge izven Ljub-
ljane, zlasti v Kočevju
in v Novem mestu. Fil-
telija Modrijan, Ljubljana,
Miklošičeva 34, tel. 20-37.

**Lepo, zanimivo knjigo
popolnoma zastoni**
vam ne moremo dati

— dobili pa jo boste skoraj zastoni v naši novi zbirki „SLOVENEČVA KNJIŽNICA“, ki začne izhajati 1. oktobra. — Vsaka knjiga iz te zbirke bo obsegala okrog 200 strani in bo veljala

samo 5 lir

Tako poceni knjig še ni bilo pri nas. — Naše geslo je: Omo-
gočiti Vam nakup dobre, lepe in poceni knjige.

Vsaki 14 dni nova knjiga. — Prva zbirka obsega 24 knjig.
Kdor naroči celo ali vsaj polovico zbirke (12 knjig), bo dobil vsako
knjigo brez poštnine dostavljeno na dom.
Za Vas poceni knjiga.

1. oktobra izide: **Janez Jalen: TROP BREZ ZVONCEV**
5 lir
Povest z naših planin. Lovski in pastirske zgodbe in nezdode.
Gamsi. Lepote gorskega sveta. Planšarice. Ljubezen. Roman-
tika Velikastvo. naših gora; skratka — knjiga, ki Vam bo v
vsem ustregla. — V knjigi bodo lepe planinske slike.

15. oktobra izide: **Silvio Pellico: MOJE JEČE**
5 lir
Prevedel dr. A. Budal.
Pellico (1789—1854) je znamenit italijanski pesnik in pisatelj
ki so ga avstrijske oblasti leta 1820 kot karbonarja zaprle za
10 let. Moje ječe (Milan, Benetke, Ljubljanski grad, Spielberg v
Pragi i. t. d.) so avtorjevi spomini na teh deset bridkih let
jetništva. Knjiga, napisana brez vsake mržnje ali političnih
tendenc, je izpoved plemenitega človeka in umetnika, polnega
vere in optimizma v življenje in razkrivanje najraznovrstnejših
doživljajev med jetniškimi zidovi. Presenetljivo branje. — V
knjigi bodo tudi slike.

1. novembra izide: **Haggard: DEKLE Z BISERI**
5 lir
Znamenita povest, ki je pri nas že zdavnaj razprodana, pa še
vedno poprašujejo po njej. Najlepše delo slavnega Haggarda.
Krasni in pretresljivi opisi razdejanja Jeruzalema. Življenje
prvih kristjanov. Do skrajnosti napeta zgodba, da boste trepe-
tali ob njej. V ospredju romana pa je velika ljubezen Marka
in Mirijane, deklice z biseri. Zločinske spletke. Dvana minulo-
st bo kot živa vstala pred Vami.

Knjige lahko naročite že sedaj z dopisnico pri upravi Slovenca ali
pri zastopnikih Slovenca, Slovenskega doma, Domoljuba in Bogoljuba.
Vsaka in lepo izdana knjiga samo 5 lir!

Najboljše pa je, da se naročite na vso zbirko, ki obsega 24 knjig,
naenkrat, s tem olajšate nam delo, sami boste pa dobili zato knjige
dostavljene na dom. Poslužite se za to navadne dopisnice. Naročniki
naših listov pa lahko naročite zbirko kar na zadnji strani položnice.
Vsa zbirka (24 lepih knjig) stane samo 120 lir.

„SLOVENEČVA KNJIŽNICA“
LJUBLJANA, Kopitarjeva 6

Ljudska posojilnica v Ljubljani

zadruga z neomejenim jamstvom
v lastni palači v Ljubljani, Miklošičeva c. 6
nasproti hotela Union
sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih
najučudnejše obrestuje, daje posojila na
vknjižbo in proti poroštvo.

S. A. Distilleria
Liquore Strega
*La più antica e
nota marca italiana
di liquori.*
*Najstarejša in
najslavitejša italijanska
znamka likerjev.*
DITTA ALBERTI — BENEVENTO

Boguslav Kuczyński:

RIM

Čudovite stvari se vidijo tukaj. V široki vdol-
bini, obširni kakor dolina, stoje nagromadeni sil-
ni skladi zidovja, stebrov, slavolokov, obokov in
razvalin. Videti je, da je prav sedaj tukaj neko
narodno slavlje, nedeljski koncert za predmestne
množice. Muzika igra, moški, ženske in otroci
pa sede v travi kot v predmestnem parku in uži-
vajo nedeljsko zabavo.

Via Sacra, ki so jo teptale te množice po-
slušalcev in se vije v spremljavi orkestra, zavije
nato na levo. Nagne se nekoliko navzdol ter se
na ta način ogne izkopanim, zoži se in postane
ozka kakor vaška pot, kakor steza, ter se vkri-
vi tam, kjer je padla nanjo težka skala zidu. Pod
to skalo sede na zavaljenih kamnih starih, kade
pipe in cigarete. Upirajo se s hrbiti ob temelji Ro-
mulovega svetišča, smejo se in ponavljajo spo-
mine, prihajajoč sem na gorke sonce uživati svoj
zasluženi pokoj.

Marmorni odlomki leže vsepovsod po Foru-
mu kakor v kamnolomu. Via Sacra gre mimo
marmorja in vodi med ohranjenimi temelji ste-
brov, na katerih je stal nekoč Arco di Augusto.
Tako je za njim se začelja ploskoviti trg, obložen
s ploščicami, ki je bil že nekoč rimski trg. To
je pravi Forum Romanum. Tu na kraju tega trga
se konča Via Sacra. Na njej raste trava in po
njej skačejo otroci.

Ta rimski trg ni velik. Je malo podolgast
ter ga od ene strani objemlje Via Sacra, z dru-
ge strani pa majhna stezica. V enem kotu stoji
stebel na visokem podzidku. Rup, kotanj pa je tu
nekoliko. V nekaterih stoji voda, druge vodijo v
podzemne jame, v tretjih pa raste samo zelenje.
Ob vsaki kotanji je nekaj zidovja, s katerega ra-
ste grmičevje. To so ostanki davnega Jupitrovega
templja. Otroci skačejo okrog tega svetišča in se
igrajo vojaške. Streljajo s palicami in kriče: Pumf!
Pumf! Pumf!

Preko trga gredo ljudje. Gluho udarjajo bob-

ni. Čutiti je zadah prepotenih oblek. V trati, v
davnem domu Vestalk, spi mlad človek. Sunknjič
je zložil pod glavo, oči pa zaslonil s časopisom.
Okrog sede ženske, ki so sem pripeljale iz de-
lavskih četrti svoje otročičke. Mlada mati je od-
pela prsi, ki redkokdaj vidijo sonce, jih dala
otroku, sama pa vzela v roke volneni klobčič, s
katerega ji je druga odvijala nit. Tri druge sede
v trati in opravljajo ljudi; peta, šesta in osma
pa krmijo otroke z mlekom iz steklenic. Pa so tu

še in še. Sede na travi, na razvalinah, na Via
Sacra, na Via Nuova, na marmorju, vsepovsod in
govore, govore, ali pa kličejo svoje otroke s ta-
kimi-le imeni: »Mariuccia, Pinuccia, Paoletta, Gi-
netta, Ninetta, Vittorina, Giuseppina, Giacomina«.

Dekleta s takimi imeni se prekopicavajo po
loki, lazijo po vseh štirih in se spotikajo ob tra-
vo, ko se uče hoditi. Majhen deček pod sestro
z vejico. Drugi pa se po vseh štirih priplazijo
k spečemu moškemu in slovkujejo, oponašajoč

ovčjo čredo: Bel! Bel! Bel! ter zbeže. Ostalo je
najmlajše dete, ki zdaj preplašeno čaka, da se
zbudi tuje in ga prime za ušesa.

Povsod so otroci: na starih zidovih, v kota-
njah, brodiho po mlakah vode, brcajo žoge po
trgu, ki je ostal po nekdanji baziliki. Zelo ve-
liko si dovoljujejo ti rimski otroci!

Starši pa se grejejo na vročem kamenju in
se veselijo sonca.

Eden med njimi, ves izmučen in v raskavih
gubah, gleda brezmiselnost na to otroško čredo
pred sabo. Ko so prišli trije otroci k njemu, je
vse tri pobožal s kretnjo človeka, ki stoji tik pred
smrtjo, ter je, vprašan o starosti, uho odgovoril:
»Trindevetdeset let!«

Mnogo je teh rimskih starčkov z dolgoletnimi
zgodbami. Eden med njimi kaže črne roke kovin-
skega delavca ter trdi, da je vse doseženo samo
z delom takih rok. Ni znal brati, toda otroke je
dal v šole ter je eden izmed njih zdravnik, drugi
uradnik, tretji častnik. Vse je le delo teh črnih
rok!

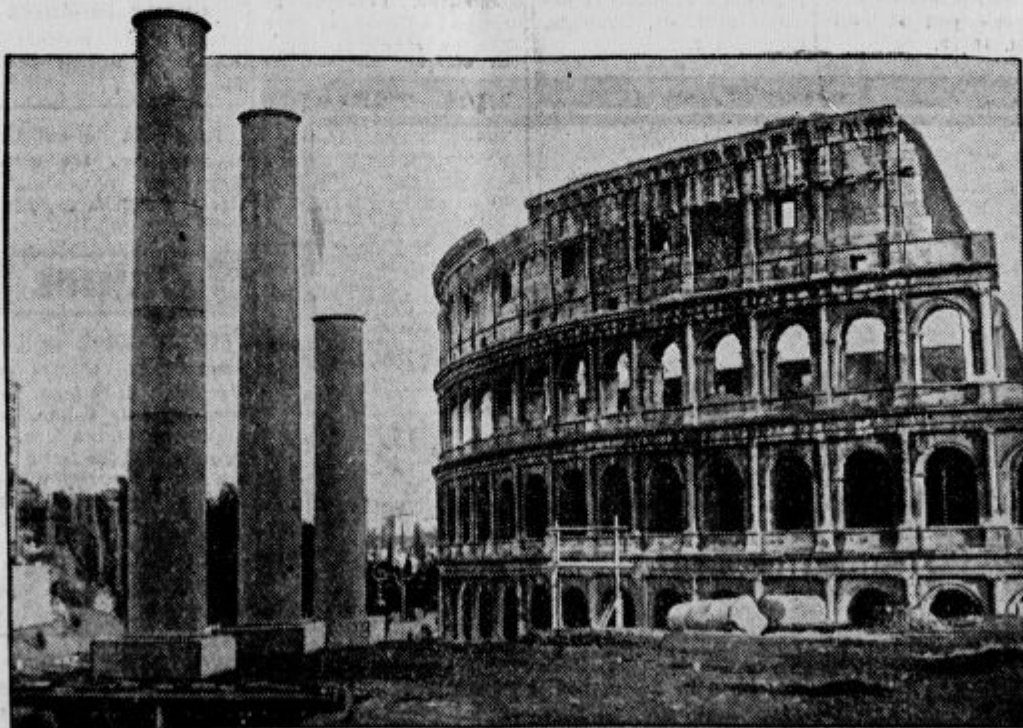
In drugi teh starčkov. Nos mu je zlezal v bra-
do, srjaco ima pošito z modrimi nitmi in ima
tudi črne, izgarane roke. Njegovo desno oko gleda
nepremično in je slepo.

»Spomin iz abesinske vojske,« je rekel. »Iz
leta 1891. Tedaj sem izgubil oko in odslej spreje-
mam zato mesečno sto dva in štirideset lir kot
vojni invalid. Od tega živim.«

Tretji in četrti imata pokvarjene noge ter se
le s težavo premikata. Peti je vdovec in je imel
z ženo osem sinov in tri hčerke.

»Drugačni časi so bili tedaj,« je pomislil in
vzel pipo iz ust. Nasmehnil se je in pokazal vrsto
še čisto dobro ohranjenih zob. »Samo pomislim:
imam enajst otrok, vsi so zdravi, dobri in veseli
ljudje. H kateremu hočem, lahko grem. Pri enem
obedujem, pri drugem večerjam. Vedno, kadar
pridem, je zanje velik praznik. Še se živi veselo
na svetu!«

Tako veselo živi na svetu tudi mladi delavec,
ki spi na Forumu. Rumene rokavice iz poceni tr-
govine leže ob njegovi glavi, iz žepa moli sinji
robček, na katerem so še sledovi karmina z ust
deklet, ki jih je poljubljajal.

Kolosej in stebri Venerinega templja na trgu Forum Romanum